LAISVE
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y., 11417
Tel. MIchigan 1-6887

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis
Dalyje Queens apskrities (N. Y.) $10.00
Kanadoje $10.00
Kitur užsienyje $12.00
Jungtinėse Valstijose $9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų.

PRICE 10c

No. 56 ★ ★ ★ ★ ★ ★ Penktad., liepos (July) 22, 1966 Ozone Park, N. Y., 11417 ★ ★ ★ ★ ★ ★ METAI 55-ieji

KRISLAI

Anglo-saksų krikščioniška kultūra.
Kaip ji veikia į žmones?
Baisūs dalykai.
Taip visuomet nebus.

Rašo **R. Mizara**

Gyvename ne kokiame Konge, o anglo-saksų krikščioniškos kultūros "pastogėje". Gyvename išgarsėjusioje Amerikoje, kur doleris—dievaitis, kur nuolat ir nuolat rašoma ir kalbama apie "dievo mokymus" tokiu metodu, kuris tarnautų ne liaudžiai, o jos priešams.

Visokios religijos bei jų sektos per spaudą ir radiją didžiuojasi, kad jų skaičiai auga, kad "sūnus paklydėliai" grįžtą prie dievo tėvo.

Visokie evangelistai ir "doros mokytojai" kasdien ir kasdien skelbia "dievo žodį" žmonių masiniuose sambūriuose, vaikydami iš savo klausytojų "velnius ir piktąsias dvasias", kurios juos buvo apsėdę.

Statomos naujos bažnyčios —"dievo namai", — o greta jų—palociukai — klebonijos, kur sirpsta ir veisiasi "avinėliai nekalčiausi, dievo žodžio skelbėjai, doros mokytojai."

—:—

Na, ir kai į visa tą "visuomeninę struktūrą" žmogus pažiūri, pagalvoji, ką matai? Matai visuomeninį sugedimą, matai iš šunvočių besiveržiančius pūlius, kurie savo laiku užnuodija kitus.

Ką reiškia, mielas skaitytojau, čikagoje aštuonių jaunų mergaičių—medicinos seselių žiaurus užmušimas?..

Pasak Associated Press pranešimo iš Manilos, filipiniečiai niekad nesitikėjo, kad anglosaksų krikščioniškosios kultūros šalyje tokie dalykai galėtų atsitikti!

—:—

Ar toks baisus mūsų šaly įvykis—pirmutinis?

Ne! Tik reikia visa daryti, **kad jis būtų paskutinis.**

Kas suskaičiuos, kiek, sakysime, per liepos mėnesį amerikiniuose ghetuose negrų buvo užmušta ir kiek sužeista?

Negrų užmušimai, sužeidimai, kalinimai — kasdieninis (gal teisingiau bus: kasnaktinis) reiškinys. Ir dėl to kaltinama ne policija, ne kuklusklaninin kai, ne baisi negrų ghetuose buitis, o tie, kurie protestuoja, kurie bando netylėti — patys negrai!..

Anglo-saksų krikščioniškos kultūros saulei šviečiant, Dallaso mieste buvo užmuštas šalies prezidentas, ir šiandien dar nėra tikrai žinoma, kas ir už ką jį užmušė!

—:—

Kodėl visa tai? Kas dėl to kaltas?

Žinoma, jog **kalta santvarka, tokias blogybes gimdanti.** Visokiam blogiui pradžią duoda valdantieji sluoksniai kapitalistai. Anglo-saksų krikščioniškąją kultūrą jie šiandien naudoja baisiems imperialistiniems kėslams, agresijai.

Ar barbariškas niekuo nekaltų žmonių žudymas Vietname, neturi ryšio su nuolatiniu negrų žudymu jų ghetuose?!

Ar tai negimdo tokių išsigimėlių, kaip tas, kuris Čikagoje nužudė aštuonias jaunas mergaites-moksleives?!

Ar šalies prezidento prieš dvejus metus teigimas, kad į Vietnamą nebus siunčiami amerikiečiai kariai kariauti prieš patriotus, buvo teisingas? Ne, jis nebuvo teisingas, nes šiandien Vietname kariauja apie 300,000 amerikiečių. **O neteisybės gimdo neteisybes, vedančias prie viską naikinančio galo.**

—:—

Bet ar visam šiam blogiui, kurį matome, jaučiame, kuris žemina mūsų šalies vardą visame pasaulyje, negalima užbėgti už akių? Ar negalima jo sulaikyti.

Taip, galima! Amerikos liaudis, bendrai, yra sveika. Ji viena tegali užkirsti kelią visokiems beprotiškiems "reikšminiams." Ir ji tai padarys. Matysime!..

Katalikų kardinolas už karą su visais jo žiaurumais

Boston, Mass. — Katalikų bažnyčios kardinolas Richard Cushing užgiria dabartinį Vietnamo karą su visais jo žiaurumais visu šimtu procentų. Jis sako, kad mūsų Jungtinės Valstijos veda šį karą "prieš piktus žmones ir prieš piktus jų kelius." Girdi:

"Mūsų karas Vietname, kaip kad mūsų anksčiau karas Korėjoje, atneš taiką, nes jis įrodys agresoriams, jog priespaudos karų negalima laimėti, jog jie yra be velno ir be laimėjimo."

Niekas, girdi, "nenori karo," bet:

"Žmonijos istorijoje būna momentų, kada piktiems žmonėms ir piktiems jų žygiams galima pasipriešinti tiktai jėga..."

Nė žodelio šio aukšto dvasininko lūpose nėra apgailestavimo, kad karas plečiamas, kad žūsta amerikiečiai, kad žūsta vietnamiečiai — moterys, vaikai, seneliai, kad miestai ir kaimai paverčiami į griuvėsius! Kardinolas Cushingas pamiršo net popiežiaus Povilo raginimą baigti karą, baigti nekaltų žmonių kraujo liejimą!

Washingtonas. — Vietnamo karo priešai ruošiasi pikietuoti katalikų bažnyčią, kurioje rugpiūčio 6 d. prezidento duktė Luci bus sutuokta su lietuvių kilmės vaikinu Nugent iš Wisconsino.

Philadelphia.—Negrų savaitraštis "Philadelphia Inquirer" reikalauja, kad prezidentas paskirtu komisiją ištyrimui armijoje rasinės diskriminacijos.

Washingtonas. — Apsigynimo sekretoriaus pagalbininkas Cyrus Vance sako, kad Amerikos lėktuvai sunaikino daugiau kaip 60% Š. Vietnamo žibalo sandėlių.

Arkivyskupo boikotas popiežiui Jonui 23

Varšuva. — Kai kurie Lenkijos dvasininkai sumanė pastatyti popiežiui Jonui XXIII paminklą. Tam pritarė ir Lenkijos valdžia. Ir tiktai todėl, kad komunistinė valdžia paminklo statymui nesipriešina, Lenkijos arkivyskupas Kominek priešinasi paminklo statymui ir ragina tikinčiuosius tą darbą boikotuoti.

New Yorkas. — Senatorius Javitz patarė neduoti ekonominės ir kitokios pagalbos tiems Lotynų Amerikos kraštams, kuriuose isisteigė militarinės diktatūros.

Išvyko teirautis apie negrus Vietnamo kare

New Yorkas.—Mr. Whitney M. Young, National Urban League direktorius, išvyko į Pietų Vietnamą. Kadangi visokios kalbos cina apie negrų kareivių padėti Amerikos armijoje ir mūšiuose, tai jis pasistengsiąs sužinoti tiesą. Mr. Young spaudos reporteriams priminė, kad šiandien Pietų Vietname yra daugiau kaip 40.000 negrų kareivių ir mūšiuose dalyvauja 22 procentai negrų. Tuo tarpu, kaip žinia, šalyje negrai tesudaro apie 10% visu gyventojų. Vadinasi, mūšiuose negrų proporcija daug didesnė. Kodėl? Mr. Young sužinosiąs.

The Hague.—Holandijos valdžia išvarė Kinijos diplomatą kaip "nepageidaujamą."

Londonas. — Sugrįžęs iš Maskvos premjeras Wilsonas sako, kad jam nepavyko Tarybų Sąjungos vadus pakreipti savo pusėn Vietnamo karo klausimu.

Jis irgi gal "sukiltų" prieš tokias nepakenčiamas sąlygas

New Orleans, La. — Čionai kalbėjo viceprezidentas Humphrey apie padėti didmiesčių lūšnynuose. Jis sakė, kad jis irgi dalyvautų sukilimuose prieš tokias gyvenimo sąlygas., jeigu jis gyventų lūšnynuose. Girdi, pašaukimas policijos arba milicijos riaušėms numalšinti neišsprendžia paties klausimo.

Jis pridūrė: "Žmonės atsisakys gyventi kaip gyvuliai. Neigi jie privalo gyventi purvinuose, supuvusiuose namuose..." Agitavo pradėti vajų už lūšnynų panaikinimą.

Deja, tas pats viceprezidentas sušilęs agituoja už plėtimą Vietnamo akro ir skyrimą vis daugiau ir daugiau bilijonų dolerių ne pašalinimui lūšnynų, bet ginklavimuisi ir karui.

Astronautai atliko didelį mokslinį žygį

Cape Kennedy, Fla.—Prajėjusį pirmadienį astronautai Michael Collins ir John W. Young erdvėlaiviu "Gemini 10" pakilo į erdvę atlikimui svarbių mokslinių manevrų. Jie tuojau susirado kiek pirmiau paleistą "Ageną" ir su ja susikabino. Operacija buvo atlikta labai sklandžiai. Tada "Gemini 10" su "Agena" pakilo į niekada pirmiau žmogaus nebūtą aukštį—net 245 mylias nuo žemės — ir ten skriejo apie žemę.

Skrisdami apie žemę astronautai Collins ir Young atlikinėjo kitus manevrus. Pav., Collins iš kabinos iškišo galvą ir rankas ir nutraukinėjo paveikslus. Bet čia staiga užėjo kokios ten dujos ir pradėjo astronauto akis ėsti. Jis buvo priverstas tą darbą nutraukti ir vėl užsidaryti kabinoje.

Šios astronautų misijos apibūdinamos taip: Jie įrodė, kad net ir taip aukštai erdvėje žmogus gali gyventi ir operuoti erdvėlaivį. Bet svarbiausia, kad susirišdami su "Agena," jie įrodė, kad erdvėje galima erdvėlaiviui apsirūpinti kuru, kas be galo svarbu žygiui į Mėnulį. Šis pasiekimas laikomas didžiausiu moksliniu "Gemini 10" ir astronautų Collins ir Young laimėjimu. Atidaromos naujos galimybės kelionei į Mėnulį. Artėja diena, kada žmogus iš tikrųjų kėsinsis tokią ilgą kelionę atlikti...

Tar. S-ga palieka Vietnamo valdžiai belaisvių klausimą

Maskva. — Čionai atvykęs Anglijos premjeras Herald Wilsonas bandė paveikti Tarybų Sąjungos vyriausybę, kad ji neleistų Š. Vietnamo vyriausybei teisti Amerikos lakūnus kaip "karo kriminalistus." Bet premjeras Kosyginas jam atsakęs, kad tas reikalas išimtinai priklauso Š. Vietnamo vyriausybei, ir kad "ji padarys taip, kaip ji norės."

Premjeras Wilsonas išsireiškęs, kad toks pasielgimas su Amerikos lakūnais visą padėtį labai pasunkintų ir Amerikoje sustiprintų karines jėgas. Kosyginas atmetė šį argumentą ir nurodė, kad Jungtinės Valstijos sulaužė 1954 metų Ženevos sutartį ir pradėjo agresiją prieš Vietnamą.

Iš viso Tarybų Sąjungos vyriausybė ir žmonės žiūri į premjerą Wilsoną kaip Amerikos politikos ir Vietnamo karo šalininką. Jis buvęs raginamas protestuoti prieš karą ir reikalauti, kad Amerika karą nutrauktų ir savo ginkluotas jėgas išsikraustytų iš Pietų Vietnamo.

Negrų nerimas auga, du jau nušauti

Clevelandas.—Jau ir Clevelaną "okupavo" valstijos milicija. Ją atsiuntė gub. Rhodes palaikymui "tvarkos" negrų apgyventame distrikte. Miesto policija vieną negrą jau nušovė, o keletą sužeidė. Nušautas Percy Giles, tik 36 metų amžiaus.

Tai antra auka. Kiek pirmiau buvo nušauta Mrs. Jovce Arnett, negrė, grupės vaikų motina.

Wading River, L. I. — Laivelio nelaimėje žuvo du žmonės.

Vietnamo prezident. apie taikos sąlygas

Hanoi. — Paskelbdamas šalyje daliną mobilizaciją, Š. Vietnamo prezidentas Ho Chi Minh kreipėsi į žmones, ragindamas juos ryžtis karo laimėjimui.

"Jeigu Jungtinių Valstijų bombos ir visiškai sunaikintų mūsų sostinę," pasakė prezidentas, "mes vis tiek tęstume kovą." Jis sakė, kad karas gali būti labai ilgas, kad jis gali tęstis visus dvidešimt metų, bet Vietnamas jį laimės.

Savo proklamacijoje prez. Minh pakartojo pirmiau paskelbtas taikai atsteigti sąlygas:

1. Jungtinės Valstijos turi ištraukti iš Pietų Vietnamo militarines jėgas, likviduoti militarines bazes tenai ir nutraukti karą prieš Š. Vietnamą.

2. Turi būti vykdoma militarinė Ženevos sutartis, tai yra, nei Pietų Vietnamas, nei Šiaurės Vietnamas neprivalo įeiti į jokias sąjungas su užsienio valstybėmis, neleisti į savo teritoriją jokių užsienio militarinių jėgų ir neleisti steigti jokių militarinių bazių.

3. Vidiniai Pietų Vietnamo reikalai turi būti pačių vietnamiečių sprendžiami pagal Nacionalinio Išsilaisvinimo Fronto programą.

4. Vietnamo apvienijimas turi būti pravestas abiejų zonų žmonėms be kišimosi iš lauko pusės.

Afrikiečiai labai pasipiktinę Tarptautin. teismo nutarimu

The Hague, Holland. — Vėliausias Tarptautinio Teismo nuosprenis pritrenkė ir sujaudino visus afrikiečius. Jie pasipiktinę šiuo nuosprendžiu. Mat, teismas 8 balsais prieš 7 atmetė Liberijos ir Ethiopijos skundą prieš South Afriką. Tos dvi šalys prieš ją buvo padavusios skundą, kad ji jai pavestoje South-West Africa kolonijoje veda biaurią diskriminaciją prieš vietinius gyventojus, prieš afrikiečius. Jos baltųjų gyventojų mažumos sudaryta valdžia traktuoja afrikiečius taip diskriminaciniai toje kolonijoje, kaip ir namie pas save. Buvo reikalaujama, kad Tarptautinis Teismas South Afrikos valdžią už tai pasmerktų.

Visose Afrikos šalyse valdžios ir gyventojai sako, kad šiuo teismo nuosprendžiu dar kartą tapo įrodyta, jog juodas Afrikos žmogus negali surasti jokios teisybės jokioje baltųjų žmonių įstaigoje, net Jungtinių Tautų Tarptautiniame Teisme!

Tarptautinis Teismas buvo įsteigtas 1945 metais. Jo sostinė Holandijos mieste Hague.

Socialistiniams kraštams Tarptautiniame Teisme atstovauja Tarybų Sąjungos ir Lenkijos atstovai. Šį sprendimą darė 14 teisėjų. Kai balsai pasidalino 7 ir 7, tai pirmininkas australietis Spender balsavo prieš skundą, balsavo už South Afrikos rasistus, ir skundas tapo atmestas.

Kuo teismo dauguma teisina savo nuosprendį? Ogi tik tuo, kad skundikės — Ethiopija ir Liberija — neturinčios tokių interesų, kurie jas sietų su South-West Africa kolonija. Jos tuo būdu neturinčios teisės kištis į tos kolonijos reikalus.

Kaip šis Tarptautinio Teismo nuosprendis paveiks pačias Jungtines Tautas, sunku pasakyti. Vienas dalykas aiškus: Afrikos tautos ir žmonės jomis mažiau bepasitikės.

Atėmė iš Amerikos šnipų "mokyklą"

Saigonas. — Pietų Vietname Amerikos Centrinė Žvalgybos Agentūra turėjo įsteigus "mokyklą" paruošimui šnipų. Bet paaiškėję, kad tie amerikiečių paruošti šnipai nėra pilnai ištikimi Ky militarinei klikai. Todėl Ky valdžia iš amerikiečių tą "mokyklą" paėmė į savo rankas. Ji pati tikisi paruošti geresnius šnipus.

Saigonas.— Tik per vieną liepos 17 dieną Amerikos lakūnai atliko 500 žygių prieš liaudiečių pozicijas. Skelbiama, kad vienamė mūšyje buvo užmušta 118 liaudiečių.

Ženeva. — Arthur Goldberg kreipėsi į Tarptautinį Raudonąjį Kryžių, kad jis veiktų į Š. Vietnamo vyriausybę dėl karo belaisvių.

Sekr. Rusk grūmojimas socialistinėms šalims

Washtingtonas.—Jau atsiliepė valstybės sekretorius Dean Rusk į socialistinių kraštų pažadą, kad jos yra pasiryžusios siųsti į Vietnamą pagalbai savanorius, kada to pageidaus Š. Vietnamo vyriausybė. Jis sako, kad tokių savanorių pasiuntimas sudarytų "labai rimtą padėtį." Bet jis nepasakė, ką mūsų vyriausybė darytų, jeigu tokie savanoriai pasirodytų Š. Vietname.

Amerika nesitrauksianti nė žingsnio. Jis pareiškė: "Mes vykdysime savo pažadėjimus Pietų Vietname, ir jeigu yra tokių, kuriems tas nepatinka, tai jų nelaimė."

Savanorius yra pasižadėjusios pasiųsti sekamos šalys: Bulgarija, Rytų Vokietija, Rumunija, Vengrija, Lenkija ir Tarybų Sąjunga.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Cleveland, Ohio. — Trečiadienį "riaušėse" negrais apgyventoje miesto dalyje pašauti keturi žmonės. Jų tarpe vienas policininkas.

—:—

Cape Kennedy, Fla — Astronautai Collins ir Young atliko kitą didelį mokslinį bandymą. Jie atkabino nuo "Gemini 10" "Ageną" ir susirado erdvėse ir susikabino su "Agena, kuri buvo į erdvę paleista prieš keletą mėnesių. Taip pat Collins buvo išlipęs iš erdvėlaivio ir prie jo prisirišęs ilgai išbuvo lauke..

—:—

Saigonas.—Amerikos jėgos neteko dar trijų lėktuvų. Viename buvo aštuoni lakūnai ir visi, matyt, žuvo. Skelbiama, kad pereitą savaitę įvairiuose mūšiuose buvo 65 amerikiečiai kareiviai užmušti, o 350 sužeisti.

—:—

Jacksonville, Fla. — Įvyko aštrūs susikirtimai tarp negrų ir policijos.

—:—

Washingtonas. — Penkių didžiųjų lėktuvų linijų darbininkai tebestreikuoja. Prezidentas pareikalaus, kad abiejų pusių atstovai atvyktų į Baltuosius Rūmus ir ten be pertraukos vestų derybas, kol pasieks susitarimą.

LAISVĖ

LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.
Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N.Y. 11417
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 — ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$9.00	Canada, Lat. Amer., per year,	$10.00
United States, per 6 months	$5.00	Canada, Lat. Amer., 6 months,	$5.50
Queens Co., per year	$10.00	Foreign countries, per year,	$12.00
Quens Co., per eix months	$5.50	Foreign countries, 6 months,	$6.50

Dėl karo baigimo Vietname

DVIEJŲ DIDELIŲ VALSTYBIŲ — Indijos ir Didžiosios Britanijos — ministrų pirmininkai buvo nuvykę į Maskvą tartis su Tarybų Sąjungos vyriausybe dėl karo baigimo Vietname. Abudu ministrų pirmininkai, tik ne tuo pačiu kartu, prašyte prašė Tarybų Sąjungos vyriausybės, kad ji "imtųsi žygių" karui baigti. Tiek Indira Gandhi, tiek Harold Wilsonas, atrodo, nori kitų rankomis žarijas žarstyti.

Mes visiškai neabejojame, jog tiek Indira Gandhi, tiek Harold Wilsonas norėtų matyti Pietryčių Azijoje taikos užviešpatavimą, bet ar jie tuo reikalu beldžiasi į tas duris, už kurių sėdi karo kaltininkai, be kurių karo baigti nebeįmanoma?..

Štai, Vietnamo Demokratinė Respublika, socialistinė šalis, užpulta. Jos miestus ir kaimus griauna, jos žmones muša-žudo naujausia karinė JAV technika. Mirtį nešančios bombos sėjamos kiekvieną dieną, kiekvieną naktį be jokios atvangos. Užpultoji šalis ginasi, kiek ji tik begali.

Haroldas Wilsonas, kuris sakosi atstovaująs Didžiosios Britanijos liaudį, užuot pareikalavęs agresoriaus, kad liautųsi sėjęs ugnį ant nekaltų žmonių galvų, ant miestų ir kaimų, prašo Tarybų Sąjungos premjero Kosygino, kad jis verstų užpultąją mažą tautą—Vietnamo Demokratinę Respubliką — atsisakyti gintis, kad toji respublika sukluptų, pasiduodama galingajam užpuolikui!

Tarybų Sąjungos vyriausybė pasakė Haroldui Wilsonui: grįžk namo, vyruk, ir jei nori matyti taiką Pietryčių Azijoje, pasiųsk savo talkininkei—JAV—reikalavimą, kad baigtų karą prieš Šiaurės Vietnamą. Na, tada ir mes prisidėsime prie bendro reikalo... Tai, žinoma, buvo pasakyta ne tokiais žodžiais, kokius mes paduodame, bet ta prasme.

—:—

KALBĖDAMAS Indiros Gandhi išleistuvėse Maskvoje, A. Kosyginas pasakė:

"Amerikos agresija sukelia rūstybę, pasipiktinimą ir rimtą susirūpinimą visame pasaulyje, taip pat ir Indijoje... Tarybų Sąjungos vyriausybė visu rimtumu žiūri į padėtį, susidariusią dėl paskutinių JAV akcijų Vietname. Suprantama, kad į šią naują padėtį atsižvelgiama ir planuose dėl pagalbos, kuri teikiama ir bus teikiama broliškai socialistinei valstybei—Vietnamo Demokratinei Respublikai — jos kovoje prieš imperialistinę agresiją. Kaip jūs žinote, prieš keletą dienų mes grįžome iš Bukarešto, kur draugiškai svarstėme su savo bičiuliais ir sąjungininkais—Varšuvos pakto dalyviais—kokių priemonių reikia papildomai imtis. Po svarstymo buvo parengtas ir paskelbtas pareiškimas dėl JAV agresijos Vietname. Pareiškime atsispindėjo septynių socialistinių valstybių vieningas kolektyvinis pasiryžimas ir kolektyvinis ketinimas teikti Vietnamo Demokratinei Respublikai vis didesnę pagalbą ir paramą, reikalingą Amerikos agresijai pergalingai atremti. Mūsų šalys vieningai pareiškė, kad jos pasiruošusios, jeigu Vietnamo Demokratinės Respublikos vyriausybė paprašys, suteikti galimybę savo savanoriams su reikalingais ginklais vykti į Vietnamą."

Šis A. Kosygino pasakymas aiškiausiai parodo, kad su Tarybų Sąjungos politika Pietryčių Azijoje verdančio karo atžvilgiu pilnai sutinka visos tarybinio bloko valstybės, neseniai atlaikiusios svarbią konferenciją Bucharešte. Vadinasi, reikia tikėtis, kad, jei tik Šiaurės Vietnamas prašys iš socialistinių šalių talkos, tai ji ir bus duodama — kalbama apie savanorių siuntimą kariauti.

Tarybų Sąjunga ir Indija paskelbė bendrą komunikatą apie tai, kas buvo tariama, kas buvo diskusuota pasitarimuose tarp Indiros Gandhi ir A. Kosygino. Mūsų dėmesį kreipia sekamį du komunikato paragrafai:

"Abi vyriausybės dar kartą pareiškia, kad Vietnamo Demokratinės Respublikos bombardavimai turi būti nedelsiant nutraukti. Vietnamo problema gali būti išspręsta tik vadovaujantis 1954 metų Ženevos susitarimais dėl Indokinijos. Ir Tarybų Sąjungos vyriausybė ir Indijos vyriausybė yra vienos nuomonės, kad visų karinių sąjungų paleidimas vienu metu atitiktų taikos visame pasaulyje stiprinimo ir tarptautinio įtempimo mažinimo interesus.

Laikydamos svarbiausiu uždaviniu mažinti tarptautinį įtempimą, Tarybų Sąjunga ir Indija skiria didžiulę reikšmę problemai, kaip užtikrinti tvirtą taiką ir savisaugą Europoje."

—:—

KAI VISAPUSIŠKAI PAGALVOJI, liekasi viena išeitis karui Vietname baigti: reikalauti, kad Pentagonas nutrauktų agresiją prieš Šiaurės Vietnamą. Reikalauti, kad JAV sūnūs būtų grąžinti namo, kur jų laukia tėvai, žmonos, mylimosios. Kai tai bus padaryta—vykti į Ženevą ir ten tartis, kad 1954 metų konferencijos sprendimai Ženevoje būtų pravesti gyveniman.

Kas ką rašo ir sako

KODĖL P. DARGIS PLEPA NIEKUS?

Liepos 11 d. Clevelande įvyko Susivienijimo Lietuvių Amerikoje seimas. Tai buvęs sukaktuvinis seimas **—SLA sukako 80 metų.**

SLA prezidentas yra P. Dargis, "didelis patriotas" (tik nežinia, kieno). Kalbėdamas poseiminiame bankete, P. Dargis, begirdamas save, garbino visokius "vaduotojų" komitetus — "altą", "vliką", "balfą" ir kitokius, — kokie tik jam ant liežuvio užstrigo. Jis pats, mat, taipgi yra "vaduotojas". Ir dar kokis! Važinėja tik ir važinėja ir vis "laisvina". Bet važinėja SLA lėšomis.

Visa tai Susivienijimui ne tik nepadeda, o kliudo augti. Užuot augęs nariais, SLA smunka. Paimkime pav. SLA sekretorės B. Pivaronas'ienės raportą seimui. Juodai ant balto moteriškė pasakė delegatams:

"1960 m. gruodžio 31 d. SLA turėjo 11,650 narių.
1965 m. gruodžio 31 d. SLA turėjo 10,048 narius.."

Vadinasi, per šešerius metus SLA prarado daugiau kaip 500 narių!.

Ką į tai sakote, ponas Dargi, "vaduotojau", "digiau kaip 500 narių!..

SLA turi visas progas augti narių skaičiumi, didėti. Bet štai, išgyvenęs 80 metų, jis vos beturi 10,000 narių!

Kodėl?

Tenka pasakyti, kad jam kenkia pražutinga vadovybės politika. Organas "Tėvynė" paverstas Lietuvos valstybės ir lietuvių tautos niekintoju. A. Sodaitis, "Tėvynės" redaktorius, nieko nenusimano apie SLA; jam rūpi tik visaip gerintis prie "vaduotojų" ir saugoti, kad į "Tėvynę" nejeitų kokia teigiama žinia apie lietuvių tautos kūrybinius pasiekimus. A. Sodaitį juk pastatė "švietimo" komiteto pirmininkas, — visiškai sugargažėjęs, politinis paliegėlis, nusišpicavęs politikieriukas.

Tai puldo SLA vardą žmonių akyse.

Liūdna ten pas juos, labai liūdna!

Reikia gelbėti organizaciją. Toliau numatą SLA nariai turėtų tarti savo viešą žodį, turėtų darbuotis organizacijai padėti, ją apginti nuo savanaudžių politikieriukų.

ŠTAI KĄ DARO DIDŽIULIAI VASAROS KARŠČIAI!..

Per praėjusias kelias savaites Niujorke buvo dideli karščiai, kokių seniai nebuvo buvę. Kai kuriomis dienomis termometras pakildavo aukščiau šimto laipsnių!

Dėl to nenuostabu, kad tasai karštis neigiamai paveikė ir kai kuriuos redaktorius. Tikėsite, ar ne, paveikti baisių karščių Brooklyno pranciškonų laikraštis "Darbininkas" (angliškai "The Worker") stambiomis raidėmis išspausdino per penkias kolumnas tokį dalyką: **"Kodėl Rojus Mizara negrįžta į komunistinį rojų..."**

Ir po ta antrašte yra primalta visokių žmonių pavardžių. Suminėtos J. Avyžiaus ir Igno Gaškos knygos —"Kaimas kryžkelėje" ir "Kovų augintiniai." Tos knygos geros, tiesiog puikios! "Kaimas kryžkelėje" — įžymi apysaka apie šiandieninį Lietuvos kaimą. "Kovų augintiniai" — neilgas, bet labai svarbus dokumentas apie tai, kaip Lietuvos liaudies draugai, komunistai, kovojo už liaudies reikalus. Aprašoma, kaip tūliems kovotojams teko nukentėti buržuazinėje Lietuvoje, o vėliau, asmenybės kulto laikais ir Tarybų Sąjungoje.

Taigi čia nieko slapto, nieko baisaus. Tai kodėl "Darbininko" redaktoriai parašė nei šį nei tą? Kartojame: tai karšto oro poveikis. O kai ta spraginanti banga praeis, norime, kad ir "Darbininko" redaktoriai truputėlį šalčiau susimąstytų ir gerai pamislytų, kad jie padarė didžiulį išsišokimą tuo savo raštu.

Pirmiausia: tokio dalyko, kaip "komunistinis rojus", **niekad nėra buvę ir niekad nebus.** "Rojus" arba "dangaus karalystė" yra taikoma **tinginiams,** kurie niekad nenori dirbti, o tik "sėdėti po dešinei dievo tėvo, baliavoti, girtuokliauti, tūzus ir devynakes mušti, na, "ant arklių" betyti ir mylėtis, romansuoti, "kaip dievas prisakė."

Socialistinėje ir komunistinėje santvarkose tokių dalykų nėra ir nebus. Komunizmas nepripažįsta tokios "dievo karalystės", kokią skelbia kunigai. Komunistai sako: **dirbkime ir visi naudokimės savo darbo vaisiais.**

O kunigai, siūlydami "rojų bei dievo karalystę", niekad nesako, iš kur ten žmonės gaus maisto, arba išgerti, jei jie nedirbs? Stebuklų nėra ir "dievo karalystėje" arba "rojuje". Bet kunigai (įskaitant pranciškonus) nuolat ir nuolat skelbia tamsiems žmoneliams, kad, jei jie tik aukos kunigams savo sunkiai uždirbtus centus, tai po smerties apsigyvens "dievo karalystės" palociuje ir galės sau tinginiauti, tinginiauti ir tinginiauti [illegible] pabaigos.

Patariame [illegible]onams išmesti iš sa[illegible]ksikono tokią frazę, kaip "komunistinis rojus".

Na, bet kaip sakėme, praėjus karščiams, pranciškonai gal būt ir be mūsų patarimų pasimokys ir tokių klaidų daugiau nebedarys.

Apie senąją Etiopiją

Etiopiją arba Abisiniją yra daug girdėję. Juk ši tolima Rytų Afrikos šalis buvo viena pirmųjų pasaulio valstybių, patyrusių rudojo fašizmo baisybes.

...Tai buvo 1935 metų rudenį. Spalio 3 d., nepaskelbusi karo, šešių šimtų tūkstančių iki dantų ginkluotų italų armija, vadovaujama maršalo Badoljo, įsiveržė į Abisiniją. Puolimui buvo panaudota Italijos kolonijos Eritrėjos teritorija. Armiją rėmė šimtai tankų, lėktuvų.

Viso pasaulio dorieji žmonės protestavo prieš itališkojo fašizmo agresiją. Tačiau Anglija, Prancūzija ir kitos kapitalistinės valstybės nuolaidžiavo fašistams. Šios valstybės dargi sutrukdė tuometinei Tautų Sąjungai taikyti Italijai sankcijas.

Prieš gerai ginkluotą fašistų armiją į kovą stojo reguliari 10 tūkstančių etiopų kariuomenė ir apie 400 tūkstančių menkai ginkluotų atskirų genčių kareivių.

Karo baigtis nekėlė abejonių. Nors etiopai, vadovaujami imperatoriaus Hale Salasje I (jis, beje, ir dabar valdo šalį), ir narsiai gynėsi, bet 1936 metų pavasarį Etiopiją užėmė italų fašistai. Etiopų armijos likučiai išsislapstė kalnuose, pradėjo ilgą ir nuožmų partizaninį karą.

Etiopija — viena seniausių Afrikos valstybių. Ji jau buvo žinoma maždaug tūkstantį metų prieš mūsų erą. Etiopija patyrė turkų jungą, porugalų kolonizatorių viešpatavimą. Keletą kartų sukilusi liaudis išvydavo kolonizatorius. 1895-1896 m. šalis turėjo sunkų karą su italų grobikais. Tada italai buvo smarkiai sumušti.

Dabartis

Bet grįžkime į dabartį. Jau 1941 metų pabaigoje etiopų partizanai, padedami anglų kariuomenės, iš šalies išgrūdo italų fašistus. Nuo to laiko ir prasidėjo palyginti ramus šalies vystymosi periodas.

Etiopijos plotas — beveik 1.2 milijono kvadratinių kilometrų. Gyventojų yra apie 22 milijonus. Šalies sostinė Adis Ababos miestas, turintis pusę milijono gyventojų. Gamtos atžvilgiu Etiopija labai įvairi. Didžiausią šalies dalį užima kalnynai. Keliautojai, pabuvę Etiopijoje, negali atsigėrėti stačiais rausvos spalvos kalnais ir tamsiai mėlynu dangumi. Dauguma dirbamų dirvų yra derlingas raudonžemis. Etiopijos žemumose žmonės gyvena retai, nes čia yra labai tvanku ir karšta. Vasarą karštis siekia 50 laipsnių.

Dauguma žmonių gyvena kalnų atšlaitėse, kur auga vešli augmenija. Apskritai, pati geriausia zona skaitoma ten, kur yra 1500-2500 metrų virš jūros lygio. Čia žiemą ir vasarą vienodas, švelnus oras, panašus kaip kad būna Lietuvoje liepos mėnesį. Etiopijos sostinė Adis Ababa yra 2500 metrų virš jūros lygio. Tokiame a[illegible]štyje vanduo verda maždaug prie 80 laipsnių karščio.

Adis Ababa išvrtus reiškia — naujji gėlė. Šis miestas įkurtas 1889 m. ir yra vienas gražiausių ir moderniškiausių Afrikoje.

Visiems žinoma, kad kalnuotose šalyse gausu iškasenų Etiopijos kalnuose yra urano ir geležies rūdos, vario, deimantų, naftos. Kasmet Etiopijoje išgaunama 400-600 kilogramų aukso. tai palyginti nemažas kiekis.

Tačiau pramonė dar menkai teišvystyta. Prieš kurį laiką Etiopija bandė vystyti pramonę su užsienio monopolijų pagalba. Antai tuoj po antrojo pasaulinio karo su viena amerikiečių kompanija buvo sudaryta sutartis, kad ji 50 metų naudos Ogadeno naftos telkinius. Kompanija, aišku, pradėjo siurbti pigią naftą ir vežti ją į Ameriką. O grįždami atgal amerikiečių laivai į Etiopiją atveža iš Amerikos benziną, kurį pardavinėdami, plėšia aukštas kainas. Todėl dabar Etiopijos vyriausybė elgiasi apdairiau, stengiasi kuo mažiau naudotis monopolijų paslaugomis.

Etiopijai vystyti pramonę padeda socialistinės šalys—TSRS, Čekoslovakija, Jugoslavija. Su Tarybų Sąjungos pagalba buvo pastatyta technikos mokykla, kuri ruošia inžinierius, elektrikus, mechanikus.

Derlinga žemė

Daugelis Afrikos šalių kenčia nuo sausros. Tuo tarpu Etiopija, esanti prie Raudonosios jūros, yra musonų klimato zonoje. Todėl čia būna daug kritulių. Po gausių liūčių milžiniškas Tano ežeras, esantis aukštai tarp kalnų, ištvinsta, savo vandeniu maitina net 60 upių.

Derlingi raudonžemiai ir gausūs krituliai sudaro puikias sąlygas vystyti žemės ūkį. Auginami kviečiai, miežiai, kukurūzai, bananai, žemės riešutai, kunžūtas ir tt. Etiopija ypač garsi savo kava, kurios kasmet surenkama iki 200 tūkstančių tonų. Specialistai sako, kad šios šalies kava moka yra pati geriausia pasaulyje. Šalyje bandoma įsisavinti plėšinius, kuriuose įrengiamos kavos medelių plantacijos.

Labai daug laikoma gyvulių. Antai šalyje yra apie 23 milijonus galvijų, 35 milijonus avių ir ožkų, 3.5 milijono asilų. Į užsienio šalis išvežama daug odų. Pagal gyvulių skaičių Etiopija yra bene pati turtingiausia valstybė Afrikoje.

Tačiau žemės ūkis dirbamas archhaiškais įrankiais ir, aišku, jis negali duoti daug prekinės produkcijos. 90 proc. Etipijos žmonių dirba žemės ūkyje. Ir kas baisu, dar iki šiol apie 2 milijonus žmonių faktiškai yra vergai, kuriuos dvarininkai gali pirkti ir parduoti. Vergija Etiopijoje oficialiai panaikinta 1942 m., tačiau šis įstatymas įgyvendinamas labai lėtai.

Imperatorius Haile Selasje I valdo šalį nuo 1930 m. Jo rankose sutelkta įstatymų leidžiamoji, vykdomoji ir net dvasinė valdžia. Pastaraisiais metais priimta konstitucija, pagal kurią renkamas parlamentas. Imperatorius reiškia begimstančios buržuazijos interesus, veda kovą prieš stambius žemvaldžius, prieš genčių kunigaikštukus, už stiprią, centralizuotą valdžią. Tai Etiopijos sąlygomis pažangi politika.

Užsienio politikos srityje Etiopija laikosi neprisijungimo, demaskuoja imperialistų planus, stengiasi stiprinti Afrikos vienybę. Adis Ababoje yra nuolatinė Afrikos vienybės organizacijos būstinė. Šių metų kovo pradžioje čia vyko eilinė AVO užsienio reikalų ministrų sesija, kuri svarstė Rodezijos klausimą.

A. Kuraitis

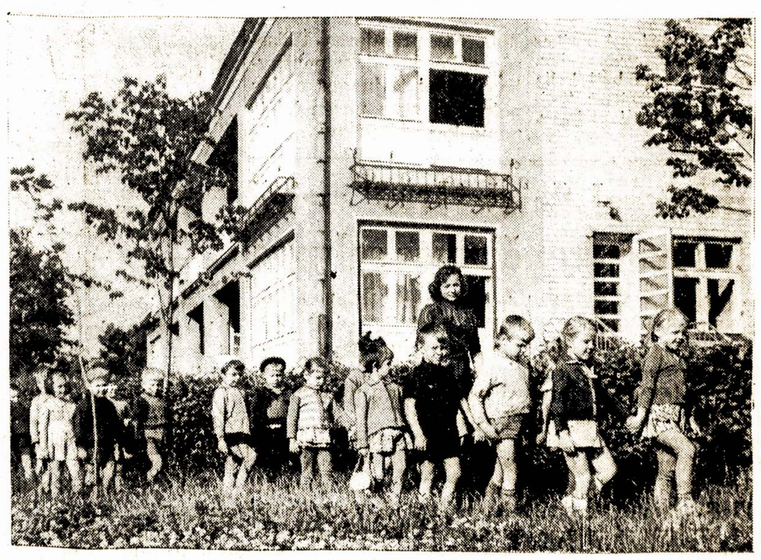

Vaikų darželis Nr. 56 (J. Sabo nuotrauka)

MIRAŽAS, AR NE?

Pradžioje niekas nepatikėjo savo akimis. Tarsi miražas, kuris pasirodo karščio išvargintiems keliautojams, dykumoje tyvuliavo didžiulis, blizgantis saulėje ežeras. Jis atsirado ten, kur vėjas amžiais gainiojo Sacharos smėlį.

Miražas pasirodė esąs visai ne miražas. Netikėtai dykumoje atsirado 75 kvadratinių mylių ploto ežeras. Tai atsitiko netoli nuo Afrikos šalių — Malio ir Mauritanijos — sienos, 30 mylių nuo Naros miesto. Malio laikraštis "Esor," pasakodamas apie šį stebuklą, rašo, kad, geologų nuomone, ežeras atsirado po didelių liūčių netoliese.

Ežeras ką tik atsirado, o aplink jį jau vešliai žaliuoja augmenija. Malio geologai teigia, kad jis egzistuosiąs keletą metų.

Berryville, Va. — Labai sunkiai susirgo buvęs senatorius Byrd. Guli lovoje be sąmonės.

KRISLAI IŠ LIETUVOS

Kunigas Stašys melavo senatoriams

Tik dabar teko perskaityti "invokaciją," kurią kunigas Stašys skaitė vieną birželio dieną JAV senate. Tenka stebėtis, kad senatoriai vis dar duodasi vedžiojami už nosių elementų, kurie težino pagiežą ir šmeižką bei melagystes, siekia sukurstyti naujus karus, panašius į liūdnai pagarsėjusį karą Vietname.

Jei kunigas Stašys, iškilmingai kalbąs apie sąžinę ir teisingumą, kalbėtų teisingai ir sąžiningai, jis negalėtų sakyti, kad Lietuva, Latvija ir Estonija yra "be laisvės, be savų vėliavų." Jis turėtų pasakyti, kad šiandien lietuvių, latvių ir estų tautos yra tūkstantį kartų laisvesnės, negu jos buvo viešpataujant smurtų keliu užkartiems fašistiniams režimams tose šalyse. Jis turėtų pasakyti, kad tos respublikos turi savo vėliavas ir jos išdidžiai plevesuoja viršum visų valstybinių pastatų, o iškilmių dienomis—prie visų namų.

Užuot tauzijęs melagystes apie šimtus tūkstančių žuvusių Sibire, jis turėtų painformuoti senatorius, kad buvę ištremtieji iš Sibiro sugrįžo, ten jaunimas galėjo išeiti mokslus, kai kas ir aukštuosius. O kai dėl šimtų tūkstančių nužudytųjų, kunigas Stašys turėtų ranką ant širdies padėjęs pripažinti, kad tai jo idėjos broliai kartu su hitlerininkais nusėjo Lietuvą milžinkapiais, kuriuose tikrai guli šimtai tūkstančių Lietuvos žmonių. Tos baisios kaltės, kuriose dalyvavo ir jo konfratrai, kaip Jankus-Jankauskas, kunigas Lelešius ir eilė kitu, o smarkiai savo prohitlerine agitacija ranką pridėjo ir vyskupas Brizgys, jokiomis invokacijomis neužtrinsi.

A. Venclovos "Jaunystės atradimas"

Ką tik išėjo iš spaudos nauja Antano Venclovos knyga "Jaunystės atradimas." Jos įvade autorius sako: "Laikas bėga. Jo kaskart lieka mažiau... Mano karta metai iš metų retėja. Artimiausių draugų — Petro Cvirkos, Salomėjos Nėries, Jono Marcinkevičiaus, Kazio Borutos, Vinco Žilionio, Jono Šimkaus — jau nebėra. Kai kurie jų rengėsi pavaizduoti savo kartos kelią, bet nesuspėjo. Kiti mirė per daug jauni ir negalėjo galvoti apie memuarus. Aš irgi nesirengiau rašyti tokios knygos. Bet prieš kelerius metus sunkiai susirgęs, pirmą kartą neteoriškai supratau, kad niekieno gyvenimas nėra amžinas. Štai kas privertė mane, kai kuriuos darbus atidėjus į šalį, užrašyti, ką per savo gyvenimą artimai mačiau ir pažinau... "Pavasario upės" ir šios knygos uždavinys — parodyti mano kartos kelią iš kaimo tamsos į kultūrą, į šviesą, į meninę kūrybą, kuri vedė mus drauge į visuomeninės santvarkos pakeitimą į socialistinę revoliuciją."

Tie "Jaunystės atradimo" įžangos žodžiai aiškiai parodo autoriaus intenciją leidžiant knygą. A. Venclovos atsiminimai apima 1925-1940 metų laikotarpį, kuris buvo margas ir turtingas įvykiais. Pradėjęs atsiminimus savo studentavimo metu pergyvenimais, autorius patiekia platų ir įdomų įvykių ir žmonių kaleidoskopą, perleistą per įžvalgaus ir sąmojingo rašytojo prizmę.

Knygoje 522 puslapiai, kuriuos kiekvienas perskaitys su malonumu. Daugelis iliustracijų vaizduoja ne tik epizodus iš autoriaus gyvenimo, bet ir daugelį asmenų, kuriuos jis mini knygoje — V. Krėvę-Mickevičių, J. Tumą-Vaižgantą, V. Mykolaitį-Putiną, L. Girą, V. Montvilą, K. Borutą, L. Skabeiką, J. Herbačauską, B. Sruogą, J. Tysliavą, K. Korsaką, S. Nėrį, J. Šimkų ir kitus.

Lietuvos institutai priima naujus studentus

Didžiausioji Lietuvoje aukštojo mokslo istaiga — Kauno Politechnikos Institutas—naujais mokslo metais priims 4,400 naujų studentų. Iš jų — 2,180 į stacionarą, 1,585 į vakarinį ir 675 į neakivaizdini skyrių. Pagausės studentais ir Instituto Vilniaus, Klaipėdos, Šiaulių, Alytaus ir Elektrėnų filialai. Į institutą bus priimta tiek, kiek iš viso Lietuva neturėjo studentų buržuaziniais valdymo metais, nes tada jų buvo tik 3,990.

Į Kauno Medicinos Institutą bus priimta 520 studentų, iš jų į gydomąjį fakultetą ateis 375, stomatologinį — 75, farmacinį—50 studentų. Pirmenybė bus suteikiama atvykstantiems iš tu rajonu, kur jaučiamas medikų trūkumas. Medicina vis plačiau pritaiko elektronines mašinas. Tam institutas pradėjo ruošti biofizikus, tarpininkus tarp gydytojų ir inžinierių. Jie susipažįsta su tiksliąja matematika, elektronika, moderniąja aparatūra. Į šį skyrių bus priimta 20 studentų. Visi atvykusieji laikyti stojamųjų egzaminų bus aprūpinti bendrabučiais.

Į Kūno Kultūros Institutą Kaune bus priimta 100 studentų į stacionarą ir 50 studentų į neakivaizdinį skyrių. Sparčiai augant fizkultūrininkų gretoms, didėjant mokyklų skaičiui, reikia daugiau ir fizinio auklėjimo specialistų. Naujais mokslo metais bus pradėta ruošti ir lauko teniso specialistus. Poilsio namams, sanatorijoms, dispenseriams ir fizkultūros kabinetams reikalaujant daugiau gydomosios kūno kultūros metodistų, šiais metais bus sudaryta atskira šios specialybės grupė. Instituto teritorijoje jau pradėtas statyti naujas bendrabutis. Kitais metais bendrabučiais bus aprūpinti visi studentai.

Albertas Tamkevičius—didvyris

Liepos 10 d., sekmadienį, Klaipėdoje buvo iškilmingai pažymėta žvejų ir jūros šventė. Tai buvo šventės užbaigtuvių diena, nes su švente susiję koncertai, parodos, pionierių ir jaunimo sportinės žaidynės vyko nuo liepos 7 d. Sekmadienį Kuršių mariose įvyko žvejybos laivyno paradas, kurio metu atvyko ir Neptūnas su palyda. Svečiai iš Vilniaus ir Jūrų klubo sportininkai demonstravo aukštąjį pilotažą lėktuvais ir sklandytuvais, parašiutininkų šuolius ant vandens, motorlaivių lenktynes ir k. Paskui sekė žvejų festivalis, o užbaigoje karnavalinė eisena miesto gatvėmis.

Ryšium su švente didelė Lietuvos žvejų grupė buvo apdovanota Tarybų Sąjungos ordinais ir medaliais, o užbaigoje karnavalinė eisena miesto gatvėmis.

Ryšium su švente didelė Lietuvos žvejų grupė buvo apdovanota Tarybų Sąjungos ordinais ir medaliais, o vidutinio žūklės traulerio Nr. 39 kapitonui Albertui Tamkevičiui suteiktas Socialistinio Darbo Didvyrio vardas. Kapitonas A. Tamkevičius trauleriu plaukioja jau nuo 1958 metų. Pernai traulerio įgula sužvejojo 14 tūkstančių centnerių žuvies Atlanto vandenyne.

J. Paliukonis

Vilnius, 1966-VII-11

Geneva. — Iš visų pasaulio kampų susirinko 400 teologų, kunigų ir šiaip profesionalų apdiskusa vimui bažnyčios vaidmens šioje gadynėje. Iš JAV atvyko delegacija iš 30 asmenų.

Gary, Ind. — Per dvi dienas streikavo 2,000 Bethlehem Steel korporacijos darbininkų. Streiką sulaužė teismo išduotas indžionkšinas (uždraudimas).

St. Petersburg, Fla.

Skambėkit, dainos, kuo gausiau

Liepos 9 d. mūsų darbščioji LLD 45 kuopa surengė iškilmingus pietus su koncertine programa ir šokiais. Pietautojų ir svečių iš toliau atsilankė gražus būrelis, net 4 stalai buvo pilni. O mūsų valgių gamintojos ir prie stalų patarnautojos turėjo gana sunkiai padirbėti, kol alkanus prisotino.

Po gardžių pietų sekė dainų progarama su Adele priešakyje. Labai gražiai sudainavo kelias rinktines daineles.

Pirmininkas V. Valaitis pristatė viešnią iš New Yorko, chorų vedėją-mokytoją Mildred Stensler, pasakyti kelis žodžius apie kelionę po Lietuvą. Ji trumpai savo kalboje aiškiai nušvietė ir pagyrė Lietuvos jaunimą ir senimą dainoje, mene ir darbe. Ji sakė: Man buvo neapsakomai malonu ir sykiu garbė diriguoti 20-tūkstanstantiniam Lietuvos dainorių chorui 25-mečio jubiliejuje. Aš visai nesitikėjau, kad galėsiu tokiai Lietuvos žmonių miniai kuo nors pasirodyti.

Viešnia iš Miamio, Helena Mikitienė buvo pristatyta padainuoti "Onyte miela" ir kelias kitas daineles. Sudainavo labai pagirtinai. Ji turi gerai išlavintą balsą. Todėl dainuoki, sese, linksminki savo dainomis mus visus ir ateityje.

V. Bekeris yra mūsų visuomenei plačiai žinomas solistas-dainininkas ir gerai pasižymėjęs aktorius operetėse. Jis savo aukštai išlavintu balsu davė mums puikiausią dainų programą. Klausovai savo aplodismentais reikalavo daugiau ir daugiau to brangaus artisto žavinčių dainų.

Todėl sakome: skambėki, daina, kuo garsiau! ir toliau tarp mūsų lietuvių pažangiečių!

-:- -:- -:-

Draugai Jociai irgi turėjo svečių iš Bridgeporto, Conn., su kuriais miela buvo pasimatyti.

Onutė Walinčienė

Washingtonas. — Apie 80 šunų bei kačių mylėtojų liepos 10 d. piketavo Baltuosius rūmus.

Alexandrija, Egiptas. — Lėktuvų (helikopterių) nelaimėje žuvo šeši žmonės.

Hillside, N. J.

Čia mirė ir liepos 16 d. buvo palaidotas Harvey Gasparaitis, 45 metų amžilaus. Tai buvo vienatinis Antano ir Magdės Gasparaičių sūnus.

Antanas jau miręs prieš apie 20 metų. Gasparaičių šeima buvo progresyvi ir gražiai darbuodavosi progresyviškose draugijose ir jose užimdavo atsakingas vietas. Magdė, netekusi, Antano, likusi su sūneliu, užėmė Antano vietą veikime, — ne Newarke, kur jos Antanas veikė, o Elizabethe. Beveik nebuvo nė vieno parengimo Elizzabethe, kur ji nedalyvautų valgių prirengime.

Įvyko nemalonus atsitikimas, kad jos sūnaus šermenyse ir laidotuvėse nedalyvavo nė vienas progresyvis draugas, su kuriais ji veikdavo. Priežastis gal buvo ta, kad ji apie savo nelaimę nepaskelbė Elizabetho laikraštyje, kuris atstovauja visą Union apylinkę, o paskelbta buvo tik Newarko laikraštyje.

Dėl to, suprantama, šermenys ir laidotuvės buvo lankytojais ir palydovais neskaitlingos. Ir be didelių ceremonijų jaunas žmogus buvo palaidotas vietinėse nesektanti skose kapinėse pas tėvą.

Lai būva amžina jiem abiem ramybė, o motinai, jų giminėms reiškiu nuoširdžiausią užuojautą.

Palydovai buvo pakivesti į lenkų svetainę ir skaniai pamylėti.

Šių metų pradžioje nuo širdies smūgio mirė P. Silkų sūnus. Ir jo mirtis buvo nepastebėta ir iš lietuvių šermenyse niekas nedalyvavo. Silkai labai užsigavo ir mano, kad lietuviai juos ignoravo. Tokiu atveju reikia telefonuoti.

Ignas

Easton, Pa.

Eastono Lietuvių Piliečių Klubas surengė pikniką liepos 17 d. Jono ir Elzbietos Katinių rezidencijos sode. Su dukra Frances E. Erdonen atvažiavę apie 3 valandą pirmą sutikau drg. J. A. Bekampį su sellersvilliete drg. B. Ramanauskiene, labai gražiai susveikusia (buvo susižeidusi ranką). Grįžtant namo, mano dukra apie Ramanauskienę paklausė: Kas ji tokia, kad taip gražiai šneka? Sakau —farmerka.

Matėsi draugų iš Philadelphijos ir, gal, iš kitų artimesnių kolonijų. Mano nuomone, reikėtų klubą papeikti už nepaskelbimą pikniko "Laisvėje." Būtų daugiau suvažiavę tokiame gražiame ore. Žinau, "Laisvę" skaito daugelyje kolonijų. Napoleonas yra pasakęs: Jokiu kalaviju nenudirbsi tiek, kiek literatūra.

J. ir E. Katinių Country Club parkas labai erdvus — didelė pieva, sodas su vaismedžiais, yra daug vietos ir po stogu, kad ir lyjant.

Manau, dar turėsime suvažiavimą pas A. ir B. Ramanauskus rugsėjo mėnesį, ir pas K. Čiurlius rugsėjo 18 d.

Frank Zavis

Paryžius. — Prezidentas de Gaulle ruošiasi liepos 21-22 dd. lankytis Vakarų Vokietijoje.

Oakland, Calif. — Pietų Vietnamo valdžia čionai nupirko lėktuvą asmeniškam diktatoriaus Ky vartojimui.

Kaimui - tobulą telefono ryšį!

Šiame penkmetyje, kaip pažymėta TSKP XXIII suvažiavimo Direktyvose, bus žymiai išplėsti ir patobulinti telefono ryšiai. Lietuvos TSR Ryšių ministerijos Elektros ryšių valdybos vyriausiasis inžinierius A. Lazarenkovas papasakojo, kaip šiame penkmetyje bus vystomi telefono ryšiai mūsų respublikoje, ypač jos kaimo vietovėse.

—Jau šiuo metu, — pasakė jis, — Lietuvoje telefono ryšiai neblogi. Pagal telefono abonentų skaičių, tenkantį šimtui miesto gyventojų, mūsų respublika dabar užima šalyje ketvirtą vietą; mus aplenkia tik Latvija, Estija ir Armėnija. Tokią pat vietą Lietuva užima ir pagal telefonų skaičių, tenkantį šimtui kaimo gyventojų. O pagal miesto telefono ryšio automatizavimo lygį mūsų respublika yra net trečioje vietoje.

Šis penkmetis bus didelė Lietuvos ryšininkų darbymetė. Telefonu abonentų skaičius respublikoje išaugs beveik dvigubai. Stambiausius mūsų miestus sujungs videotelefono ryšys.

Dabar iš 44 didžiausių respublikos miestų 37 turi automatines telefono stotis. Penkmečio metais šias stotis gaus ir likusieji 7 miestai — Kretinga, Anykščiai, N. Akmenė. Pakruojis, Gargždai, Molėtai ir Skuodas.

Ypač daug naujų automatiniu stočių gaus kaimo ryšiu skyriai, antarnauiantys kolūkius, tarybinius ūkius, apylinkių vykdomuosius komitetus, mokyklas ir kitas istaigas. Jei šiuo metu automatizuoti yra 45 procentai kaimo telefono ryšių, tai penkmečio pabaigoje automatizuoti bus 75 procentai. Telefono abonentų skaičius kaime išaugs daugiau kaip du kartus. Ypač didelis dėmesys bus skiriamas mokyklų, klubų, ligoninių, parduotuvių ir gyvenamųjų butų telefonizavimui. Šiuo metu kaimo sodybose yra iau daugiau kaip 1,700 telefonu.

Dar šiemet Lietuva gaus iš Vengrijos pirmasias tūkstančio numerių koordinatines automatines telefono stotis, kurios užtikrina labai aukšta ryšio kokybe, o taip pat eilės naujų markių automatines stotis, pagamintas mūsų šalyje.

Tolimesnėje ateitvie respublikos telefono ryšiams atsiveria dar platesnės perspektyvos. Jie palaipsniui bus prijungti prie Tarybų Sąjungos vieningos automatinio telefono ryšio sistemos. Praktiškai tai reiškia, kad Lietuvos telefono abonentai galės surinkti savo telefonais ir kitu respubliku miestu automatinių stočių numerius.

T. E.

Vilnius

Maskva.—Tarybinė vyriausybė griežtai paneigia kiniečiu primetima, kad būk ji iš anksto žinojusi, kad Amerika bombarduos žibalo sandėlius prie Hanojaus ir Haiphongo.

New Delhi.—Iš Hanojaus prez. de Gaullės pasiuntinys atvyks i Indiją pasitarimams dėl Vietnamo karo.

EILĖJE PRIE MAUZOLIEJAUS

Gal mylios ilgio tolin lankstosi eilė!
Iš Arktikos, subtropikų, iš Tolimų Rytų
Atvykę žmonės paprasčiausi trokšta pažiūrėt,
Kaip mauzoliejaus prieblandoje po stiklu
Guli Protas ir Valia — vadovas iš vadų —
Epochos genijus
Leninas!

Eilė ta skverais, gatvėmis vingiuoja pamažu,
Kol Raudonoji Aikštė iškyla prieš akis;
Vyzdžiai stebi antkapį tarp eglių, amžinai žalių,
Jų mintys sukauptos; jų plakanti širdis
Lyg baiminas, ką tars, ką jiems sakys
Revoliucijos genijus
Leninas!

Čia Kremliaus bokštas skaito laiką ir skaitys,
Kol metų metai plaukdami tekės ilgai,
Dūžiai skelbs, bylos, kad šičia—žemės Išmintis,
Kad šičia rytojaus viltys, titaniški planai,
Kad čia rytojaus žiburys, sušvitęs dvinai,—
žmonijos genijus
Leninas!

Ne pilgrimai žmonės šie—šimtų šimtai—
Atėję nusilenkti pranašui naujam!—
Į sarkofagą, žvelgia be ekstazės jie, šaltai,
Jie suplaukė galvų nulenkti Protui nuostabiam,
Amžių sukauptos minties sintetintojui prakilniam,
Mokslo genijui
Leninui!

J. Subata

GRAŽUS RYTAS IR DEBESYNAS

Ten toli, o toli, už jūrų plačių,
Saulė patekėjus šviečia iš rytų,
Oras šiltas, mielas visoje erdvėj,
Vieversėliai gieda aukštai padangėj.
Žodžiu sakant, gražus pavasario rytas.

Bet gi vakaruose tuo pačiu laiku
Siaučia debesynas, net žiūrėt klaiku.
Trankos ir žaibuoja griaustinis smarkus,
Ir net jau pasiekia ir rytų kraštus.
Ir jau visas oras labai sudarkytas.

Bet reikia suprasti, kad saulė vis švies,
Ir kad debesyną nustelbs, nugalės.
Nes ji bus karštesnė kai aukščiau pakils,
Nuo jos debesynas sušils ir nutils.
Ir taip visas šturmas paliks išnaikintas.

1966-V-17 **Jonas Juška**

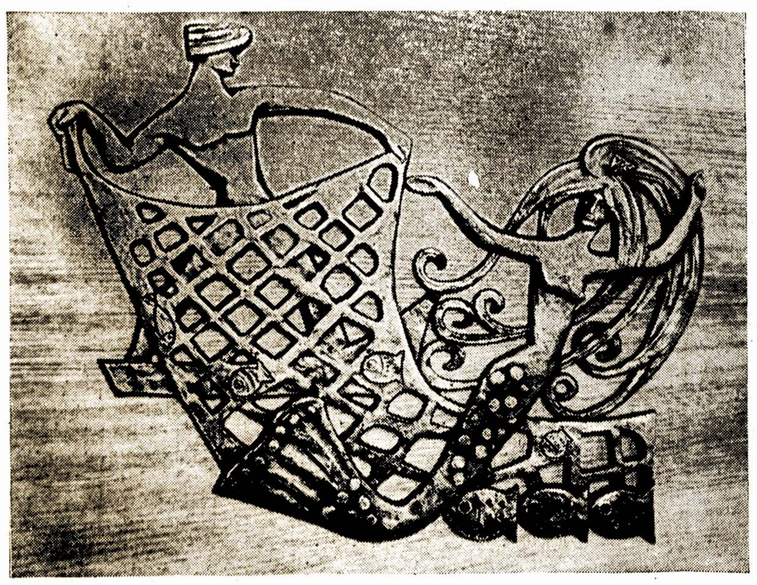

Scena iš Gruodžio baleto "Jūratė ir Kastytis" (J. Juknevičiaus nuotr.)

J. Gasiūnas

MANO BROLIS POVILAS

1965 metų vasarą Vilniuje būdamas sužinojau, kad mano brolis Povilas sunkiai serga savo namuose, esančiuose Šiaulių mieste. Stengiausi jį tuoj aplankyti.

Vieną dieną nuvykęs randu jį gulint lovoje tame pačiame namelyje, kur jo sukrauta spaudos kolekcija. Sunkiai jis iš lovos pasikėlė. Užklausiau, kodėl neguli savo bute.

—Saugau kolekciją daugiau kaip savo akį,—jis pareiškė.—Dieną ir naktį ją saugau. Kai kur išeinu, tai dviem spynom duris užrakinu ir priedu dar užplombuoju. Tai mano brangiausias turtas. Ir sirgdamas iš šio kolekcijos kambario negaliu išeiti.

Skurdu buvo žiūrėti, kaip jis pasišventusiai, nepaisydamas savo sveikatos ir net gyvasties, "brangiausią turtą" saugo. Maniau, kad bus paskutinis su juo susitikimas.

Pasirodė, kad jis tebėra labai gajus. Už savaitės atvyksta į Vilnių, kur kartu praleidžiame keletą dienų. O jis po Vilnių bėgioja, perkasi naujas knygas, renka senus dokumentus.

Iš Vilniaus išvykdamas namo jau nebesitikėjau, kad su juo susitiksiu. Bet jis išleistuvių nepamiršo, atvykdamas dar atvežė man ir kitiems iš savo sodo obuolių, grūšių, vyšnių. Visus apdovanojo. Linksmas, pilnas energijos, juokų ir jo paties supintų dainų.

Išvykdamas namo New Yorkan pasižadėjau kitais metais vėl atvykti. Kaip jis džiaugėsi. Susirašinėjome. Paskiausiame priešmirtiniame laiške jis ir vėl man priminė nepamiršti lietuvių knygų ir laikraščių. "Atvežkite seniausių knygų, kokių tik galėsite gauti," jis vis man primena. Povilas tikrai mane pasitiks Vilniaus aerodrome liepos 14 d.

Bet tos dienos jis gyvas nebesulaukė. Gaunu jo žmonos telegramą, kad jis mirė birželio 25 d. Kaip gaila, kaip nesmagu, kad nuvykęs į Vilnių savo broliuko jau nebesusitiksiu.

Keletas bruožų iš jo gyvenimo

Povilas ketvertu metų už mane jaunesnis. Iš pat mažens jis buvo šiek tiek skirtingas nuo visų kitų: toks nenuorama, atsiskyrėlis, savyje užsidaręs, visuomet užsimąstęs. Jis kažko vis ieškojo ir niekaip nesurado.

Kiek paaugėjęs jis išėjo iš namų ir mažai kada grįždavo, tik I-ojo karo metu kiek laiko šeimos namuose gyveno, o vėliau ir vėl išsinešdino.

Tarnavo jis kitiems už mažytį atlyginimą. Gyveno Kaune, Rygoje, Šiauliuose, Klaipėdoje, o kai Klaipėdą hitlerininkai okupavo, Povilas grįžo į Šiaulius ir ten pastoviai apsigyveno. Įsigijo sau lūšnelę ir su žmona joje gyveno, išaugino ir išmokslino vienatinę dukrelę, kuri dabar Vilniuje mokytojauja ir savo šeimą augina.

Visuomet skurdus buvo Povilo ekonominis gyvenimas. Teko jam pusbadžiai verstis, nes nuo savo burnos nutraukęs maisto santaupas skirdavo knygai. Nežinia, kiek jis knygų yra perskaitęs ir kiek sukolektavęs. Knyga—jo didžiausia laimė. Kaip girtuokliui degtinė, rūkoriui tabakas, taip Povilui knyga. Gaila, kad jam neteko mokyklos lankyti. Vieną žiemą pasėdėjęs pradinėje mokykloje ne kiek tegalėjo išsimokslinti. O tai kliudė jo pasiryžimui ką nors svarbesnio sukurti, į kultūrinį pasaulį prasimušti. Savamoksliui, žinoma, labai sunku.

Ilgokai jis dirbo prie Šiaulių Dramos teatro. Kai šis teatras buvo įsikūręs Klaipėdoje, tai Povilas ten apsigyvenęs įsikūrė privačią biblioteką ir spaudos kolekciją. Lietuvių spaudą jis kolektavo po visą pasaulį. Apie šimtą siuntinių aš pats esu jam pasiuntęs. Klaipėdoje buvo suruošęs lietuvių spaudos parodą, kurią gausiai lietuviai lankė. Panašią parodą vėliau suruošė ir Šiauliuose. Jo biblioteką daugelis kairiųjų lietuvių lakydavo ir gaudavo marksistinių knygų pasiskaityti, daugiausia gautų iš Jungtinių Valstijų.

Jis gudriai mokėjo apeiti ir fašistinę Smetonos valdžią, iš kurios gavo leidimą oficialiai kolektuoti lietuvių spaudą. Iš Jungtinių Valstijų siunčiama marksistinė literatūra lengvai jo biblioteką pasiekdavo.

Hitlerininkai išvaro iš Klaipėdos

Hitleris perdavė Smetonai ultimatumą, kad vokiečiai į kelias dienas užims Klaipėdą. Visos valdiškos įstaigos keliasi. Priverstas keltis ir Šiaulių Dramos teatras. Kaip teatro darbuotojas, Povilas taipgi keliasi į Šiaulius. Bet perkelti visą didžiulę biblioteką—tai ne juokas. Teko ir paskolą užsitraukti. Nemaža marksistinių knygų jis išdalino pažangiesiems, kuriems tuo metu tekdavo slaptai skaityti, nes už rastą namuose marksistinę knygą tuos smetonininkai kalėjiman kišdavo.

Šiauliuose kiek susitvarkęs vėl atidarė biblioteką, kuri buvo prieinama norintiems pasiskaityti ir apsišviesti.

Užeina kita nelaimė. Lietuvą nusiaučia hitlerininkai. Tenka Povilui griebtis greičiausių priemonių spaudos kolekciją gelbėti. Suspėjo gerą dalį knygų paslėpti miške ir kitur, tačiau kitą dalį hitlerininkai sunaikino.

Gaila knygų, didžiausio jo turto, nes knygas jis skaito brangiausiu turtu. Kerštu jo širdis prieš prieš hitlerininkus verda. Bet neturi jėgų tiems barbarams kelią pastoti. Slapstosi, kad nepapultų į jų rankas.

Slankinėdamas Šiaulių gatvėmis Povilas, apsidairęs, ar niekas nemato, nuplėšinėja nuo stulpų ir sienų hitlerininkų atsišaukimus-įsakymus. Jis gerai žino, kad už tų atsišaukimų naikinimą grėsia mirties bausmė.

Kalėjime baisiai kankina

Pagaliau hitlerininkai Povilą pasigauna. Kalėjime jį kankina dienas ir naktis. Reikalauja prisipažinti esant komunistu ir išduoti savo draugus. Keletą kartų buvo sumuštas iki sąmonės netekimo. Dantis jie išdaužė. Grasino sušaudymu.

Kai jie nieke gero iš jo negavo, tai nusitarė baigti sušaudymu. Povilas man rašė, kad jo gyvybė laikėsi kaip ant plauko pakabinta. Tik Šiaulių Dramos teatro direktoriui įsikišus Povilas buvo išleistas iš kalėjimo.

Kiek vėliau hitlerininkai bandė jį pasigauti, bet nebegalėjo surasti, nes buvo gerai pasislėpęs, iki Šiauliai buvo išlaisvinti.

(Bus daugiau)

MOTINOS SIELVARTAS

Štai jau vasaros dienelė,
Medžiai, gėlės gražiai žydi,
Betgi vargšė motinėlė
Sielvartauja, nuolat liūdi.

Ji vis langą darinėja,
Į daržėlį nuolat žiūri,
Bet jos gėlės nežavėja,
Rodos, kad ką širdy turi.

Kad ir paukščiai linksmai gieda,
Kad ir žydi rožės gražios,
Bet per veidus jos vis rieda
Ašarėlės gailios, graudžios.

Bet štai jau ir paaiškėjo,
Kodėl skęsta ji skausmuose.
Mat, ji laišką apturėjo,
Kad jos sūnus apkasuose.

Priverstas žiauriai kariauti—
Nekaltus žmones žudyti,
Nuolatos pavojuj būti
Ir net galvą ten guldyti.

Ji vėl langą prasivėrė
Ir, paleidus balsą graudų,
Šiuos žodžius kerštingai tarė:
"Atiduokit mano sūnų!"

Jonas Juška

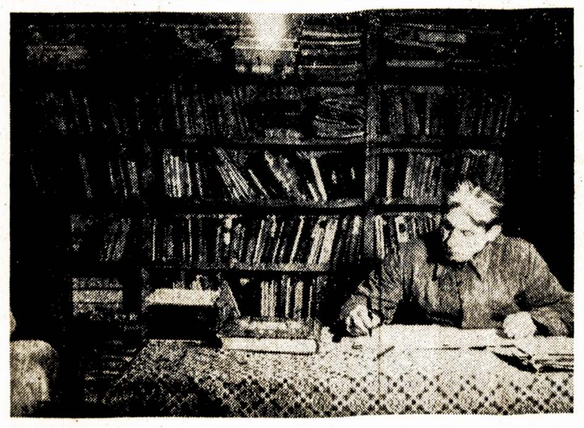

Povilas Gasiūnas tarp savo surinktų knygų

Dar keli bruožai iš LDS 17-to seimo Chicagoje

LDS 17-asis Seimas prasidėjo liepos 8 d., atėjo ir praėjo — prasideda nauja organizacinė sistema. Per ilgą laiką Susivienijimą tvarkė dirbę sunkias, ilgas dienas, kad organizacija išvystytų ant tvirto pagrindo. Dabar organizacija tvirtai stovi finansiniai, nors ir yra nariais sumažėjus — atsigriebs turėdama naujas, jaunas spėkas.

Nuo šio Seimo LDS vadovaus Richardas Janulis, 35 metų, technikos inžinierius, energingas žmogus. Jonas Gasiūnas, buvęs LDS prezidentas per daugelį metų, rodos, net susigraudino perduodaamas LDS vairą jaunuoliui, bet taip atsitinka ir mūsų visų gyvenime.

Geriausių, gausingiausių pasekmių, drauge Richard! Turiu pažymėti, kad apie pusę LDS Centro Valdybos sudaro jauni, naujos kartos žmonės — šių dienų piliečiai. Prie šių jaunesnių veikėjų-darbuotojų lieka ir patyrusių veteranų, kurie daug padės išvystyti organizaciją stipresne.

Dalyvavo 91 delegatas nuo 34 kuopų ir vienbalsiai užgyrė rezoliuciją taikos klausimu — su p r a š y m u Prez. Johnsonui, kad JAV kariai būtų sugrąžinti namo iš visų pasaulio kraštų.

Mandatų komisijon įėjo Valentina Nevins, Alfonsas Rye ir Mary Gregor.

Mandatus tvarkant, prez. Gasiūnas pakvietė pakalbėti A. Tarašką, J. J. Daujotą, Ameliją Yuscovich ir būsiantį LDS prezidentą — jauną energingą — Richardą Janulį.

Kalbėtojai išsireiškė, kad šiame Seime d e l e g a t a i stengtųsi p r a v e s t i konstruktyvius planus — pasiekti platesnes lietuvių mases, įrašyti į LDS juos ir jų šeimynas.

Seimo pirmininke išrinkta advokatė Stefanija Masytė, pagalbininku — J. Kunca.

Miręs LDS Centro Valdybos narys — daktaras kvotėjas — dr. Jonas Repšys buvo pagerbtas delegatų atsistojimu.

Centro Valdybos nariai išdavė savo raportus, kurie buvo priimti.

Susivienijimas gerai stovi finansiniai ir dabar asmuo gali apsidrausti iki 19 tūkstančių dolerių.

Narių turime 4,238.

Žymiausiu vajininku buvo Julius Neumann (ir jau per eilę metų).

Antroj vietoj buvo Elizabeth Galore, vice-prezidentė, trečioje vietoje — J. J. Mockaitis, ilgametis L D S vajininkas ir veikėjas, viceprezidentas.

Pereitame vajuje įrašyta naujų narių 182.

Dr. Repšio vieton užgirtas dr. P. Gustaitis.

Narių gavimo diskusijose — trečioj sesijoj — buvo pažymėta, kad užkvietimas kaimynų, giminių ir draugų dalyvauti mūsų parengimuose ir t. t. duoda gerą p r o g ą įrašyti naujų žmonių į LDS.

Kuopom patarta geriau veikti — susirinkimus laikyti reguliariai, gerai vesti ir supažindinti su mūsų organizacija, jos tikslais ir siekiais.

Pagrindiniai — LDS gali gyvuoti ilgus laikus, dabar gera dalis narių yra jaunesnės kartos, ir manau, kad jie daug pagelbės savo organizacijos tobulinimui ir stiprinimui, užpildant spragas narių, kurie jau ne su mumis. Pasidarbuokim, tai ir rezultatai pagerės!

Rezoliucijų - įstatų komisijon išrinkta Eva Mizarienė, Julius Neumannas, Violet Taraška. Rezoliucijos patiektos šiais klausimais:

LDS gerovė. LDS stovi stipriai finansiniai ir turėjo sėkmingą vajų; davė didelį dividendą nariams, moka 30% daugiau negu reikalaujama už sirgimo laiką. Bet kad šiuos dalykus palaikyti arba pagerinti ateity, reikia gauti daugiau naujų narių. Seimo delegatai bei nariai yra kviečiami pagelbėti savai organizacijai — įrašant nors po vieną narį iki kito Seimo.

Komisija taipgi pagamino rezoliuciją - telegramą JAV prezidentui Johnsonui, reikalaujant, kad JAV kariai būtų sugrąžinti į JAV iš visų pasaulio kraštų.

Rekomenduoja Įstatų Komisijai šiuos asmenis: Evą Mizarienę, Frank Yakštį ir K. Briedį (N. Y.). Taipgi rekomen d u o j a dr. Petrą Gustaitį LDS daktaru kvotėju.

Visos rezoliucijos ir rekomendacijos priimtos.

Naujas LDS prezidentas R. Janulis, užimdamas prezidento vietą, savo trumpoj kalboj išsireiškė, kad LDS iki kito Seimo turi gauti 300 naujų narių. Jis norėtų, kad LDS būtų veiklesnis, ir iššaukė į varžytines savo kuopą Worcestery prieš J. J. Mockaitį, Julių Neumanną ir kitus. Taipgi siūlė, kad 18-asis Seimas būtų Worcestery, Mass. Delegatai taip ir nutarė 60 balsų. Clevelandas g a v o 15 balsų, Pittsburghas 8.

Su sveikinimais gauta 45 doleriai.

Vincas Andrulis, vienas iš Susivienijimo tvėrėjų, prieš uždarant Seimą prašė visus LDS veikėjus ir narius pagelbėti mūsų jaunam ir energingam prezidentui pasiekti pasibrėžtus siekius.

Seimą uždarė LDS prezidentas Richard Janulis 4 val. popiet 1966 m. liepos 9 dieną.

Petraus

Cleveland, Ohio

Los Angeles, Cal. — Kai čia buvo laikoma gubernatorių konferencija, ją pikietavo 3,500 taikos mylėtojų. Nežiūrint į tai, konferencija užgyrė Vietnamo karą.

Binghamton, N. Y.

Iš LDS 6 kp. susirinkimo

LDS 6 kuopos susirinkimas įvyko liepos 4 d. Lietuvių salėje. Narių atsilankė vidutiniškai, daugumoje moterys.

Iš priežasties 6 kuopos finansų sekretorės K. Vaicekauskienės ūmaus susirgimo kuopos komitetas patvarkė birželio mėnesį susirinkimo nelaikyti.

Kuopos pirmininkas P. Mainionis tuojau po susirinkimo atidarymo pranešė, kad mums reikia išsirinkti naują sekretorę, nes buvusi sekretorė K. Vaicekauskienė dar nepasveiko ir ateityje nebegalės eiti finansų sekretorės pareigų. Nominuota Adelė Kampan (Kapičiauskaitė) ir M a r y Lynn. Dauguma balsų išrinkta Kampan. Jos adresas: R. D. No. 1, Binghamton, N. Y. 13903. Telefonas: RA 4-7008. Nariai, turėdami reikalą su finansų sekretore, kreipkitės aukčiau nurodytu adresu. Linkiu naujai sekretorei daug sėkmės tame sva r b i a m e darbe.

Mariutė Lynn, pikniko komisijos narė, pranešė, kad pasikeitė piknikui nužiūrėtos vietos. savininkai (vieta parduota). T a i g i pikniko reikalu laukta šio susirinkimo. Ir labai gaila, kad piknikui surengti reikalas neužbaigtas.

Kaip ten bebūtų, tenka čia priminti ir pasidžiaugti, kad mūsų kuopa gražiai pasirodė ką tik pasibaigusiame LDS naujų narių įrašymo vajuje. Per paskutinius tris vajaus mėnesius O. Wellus ir M. Lynn įrašė 7 naujus narius, 6,500 apdraudos sumoje. Padidino 6 kuopą narių skaičiumi ir išlaikė ją garbės kuopų sąraše.

Šiaip nieko naujo nenutarėme šiame susirinkime. Būtų pagirtinas dalykas, jei sekančiame kuopos susirinkime atsirastų norinčių pasidarbuoti savo kuopos labui ir pareikštų sutikimą suruošti bent kokio pobūdžio pasilinksminimo vakarą.

Svarbu LDS 6 kp. nariams

Susidėjo tokios sąlygos, kad ateityje nebegalėsime laikyti kuopos susirinkimų buvusioje Lietuvių salėje. Tad sekantis susirinkimas įvyks pirmadienį, rugpiūčio 1 d. Sokol Hall, 226 Clinton St. Įėjimas iš Jarvis St. Pradžia 7 val. vakare. Visi nariai prašomi dalyvauti, išgirsime raportus iš ką tik įvykusio L D S 17-ojo Seimo.

Onytė Wellus

"Minijos" gamintojai--pirmieji

Kaunas. — Gražus sutapimas: Minėdami savo įmonės dešimties metų jubiliejų, Kauno radijo gamintojai papuošė šią sukaktį svaria darbo pergale. Lenktyniaudami su Talino, R y g o s, Minsko ir Vilniaus gimininingomis įmonėmis, kauniečiai per pirmąjį šių metų ketvirtį pasiekė geriausių rezultatų. Iškilmingoje aplinkoje kauniečiams buvo įteikta penkių įmonių socialistinio lenktyniavimo pereinamoji Raudo n o j i vėliava, svečių-varžovų dovanos, sveikinimai. Antroji vieta atiteko radijo gamintojams iš Talino. "VN"

Waterbury, Conn.

Prieš apie 2 savaites buvome nuvykę į B r i s t o l, Conn., atlankyti draugus Skinzerius. Radome tik vieną Skinzerienę su dukterimi namie. Ji paaiškino, kad jos vyras taip pat yra sergantis, kaip ir anksčiau, ir turėjo atiduoti į ligoninę.

Draugė Skinzerienė irgi nekokios sveikatos. Prieš keletą metų buvo labai užgauta automobilio, ir nors daktarai apgydė, bet, sako, vis dar nesijaučia gerai ir yra daktaro priežiūroje.

Jie yra "Laisvės" skaitytojai. Moteris sakė, kad jis dabar mažai gali skaityti, bet aš vis tiek užmokėsiu už "Laisvės" prenumeratą, ir užmokėjo už dvejus metus ir paaukojo $3 laikraščiui.

Ji davė mums New Britain, Memorial Hospitalio adresą, kur dabar randasi jos vyras.

Atsisveikinome su moterimi ir nuvažiavome į ligoninę. Kada jis mus pamatė, tai pradėjo verkti, kad jis toks nelaimingas ir kad jam reikia čia būti, kad kitokios išeities nėra, kadangi jis nevaldo abiejų rankų, negali pats apsirengti, nei pavalgyti, nei nusiprausti, nei akinių užsidėti.

Kalbėjome su juo apie valandą laiko. Jis nusiskundė, kad jam čia labai nyku, nes nieks neateina jo atlankyti čia.

Jis visą laiką g y v e n o Bristolyje ir ten visi jo draugai ir pažįstami. Sakė, kad jis norėtų būti perkeltas kur nors į Bristolio ligoninę, tai jo pažįstami galėtų jį atlankyti.

Jo žmona mums aiškino, kad tokių ligonių, kurie nevaldo rankų, ne visos ligoninės nori priimti, ir Bristolyje sunku surasti tokią vietą.

Mes labai apgailestaujame, kad G. Skinzeris yra tokioje s u n k i o j e padėtyje. Kada buvo sveikas, jis atvažiuodavo į mūsų parengimus Waterburyje.

Jis man pagelbėdavo vajaus laiku ieškoti naujų "Laisvei" skaitytojų Bristolyje ir nurodydavo gatves, kur skaitytojai gyvena.

Mes prašome draugus ir pažįstamus atlankyti ligonį, nes jam labai nyku tenai.

Linkiu jam pasveikti, kad jis galėtų tą viską pergyvent.

M. Svinkūnienė

LIŪTŲ DRAUSTINIS

Giros miškas Gudžarato valstijoje (Indija) — stambiausias Azijoje liūtų draustinis. Jame, oficialiais valstijos valdžios organų duomenimis, šiuo metu yra 285 liūtai—žvėrys, ne taip dažnai sutinkami mūsų dienomis.

Liūtų skaičius miške kasmet padidėja vidutiniškai 5 procentais. Liūtės papras tai atsiveda jo 2-3 liūtukus. Liūtas vidutiniškai gyvena 30 metų.

Pastaraisiais metais, matyti, trūkstant maisto draustinyje, liūtai pradėjo dažniau užpuldinėti naminius gyvulius gretimose gyvenvietėse. Dėl to valstiečiai pradėjo nuodyti gruobonis. Liūtų naikinimas nutrūko, kai valstijos valdžios organai nutarė mokėti gyventojams kompensaciją už kiekvieną liūto sudraskytą gyvulį.

Širdingiausias ačiū LDS seime padėjusiems dirbti

Įvykusio Mildoje liepos 8-9 dd. LDS 17-ojo suvažiavimo administraty v i n i a i darbai š i e m e t g u l ė ant Antrosios apskrities komiteto pečių. Tai buvo nelengvas darbas, kurį vargiai būtų atlikę vieni apskrities komiteto nariai be širdingos kai kurių draugų ir draugių talkos.

Ypač didelį ir sunkų darbą nudirbo Joana Grigienė su savo pagalbininkėmis, paruošdama penkt a d i e n į suvažiavimo dalyviams pietus ir gausybę įvairių patiekalų tam didžiuliam banketui, įvykusiam šeštadienį. Tai darbas, reikalavęs ištisas dvi dienas prakaituoti virtuvėje.

Didelį darbą nudirbo ir suvažiavimo ruošimo komisijos ūkvedžiai — Apolinaras Grigas su George Montvila.

Labai ir labai daug padėjo savo talka LDS Sorority sesutės, atėjusios į banketą šeštadienio vakare. Kartu su jomis į s t a l u s maistą nešė ir jaunuolės mergaitės Denise Veselly, Suzanna Urbikas ir kt.

LDS jaunuolių Monarchs kuopa taip pat labai daug prisidėjo prie svečių priėmimo pasėkmingumo.

Labai vertinga talka buvo ir suvažiavimo koncerto meninės programos atlikėjų, kaip čikagiškio Gintaro Balsų ansamblio, vadovybėje Onos Petrutienės, Povilo Dauderio solo, Stellos Bogdanienės solo su choru, atliktas "Karvelėli," skirtas atminimui jos velionio tėvo Trijonio. Širdingai koncerto programos atlikime talkininkavo užkariaudamos publiką viešnios iš Worcester, Mass., Helena Janulytė-Smith su Irena Januliene, clevelandietis Julius Krasnickas, iš rytinių valstijų atvykusi suvažiaviman Amelia Jeskevičiūtė... Daug padėjo koncerto programos atlikime solistams akompanistės pianu Ona Petrutienė ir Valerija Urbikas.

Didžiai vertinga talka buvo Ievutės Mizarienės. Ji mielai sutiko koncerte pirmininkauti ir darbą atliko kaip retas kuris būtumėm atlikę mes čikagiečiai.

Negalima nepaminėti ir V. Andrulio. Jis suvažiavimo išvakarėse ir prieš suvažiavimą savo piunksna betarpiškai publikavo suvažiavimą ne tik laikraštyje "Vilnyje,' 'o ir kiekviena p r o g a susirinkimuose i r kur tik buvo progų.

Į angliška skyrių taipgi daug rašė Frances Jordan.

Be suminėtų čia draugų ir draugių, yra dar visa eilė vienaip ar antraip talkininkavusių.

Dar kartą ačiū visiems, visiems!

LDS II apskr.
komiteto vardu,
Minnie Yuden

Pittsburgh, Pa.

Mirė mūsų pažangus veikėjas **Juozas Mažeika.** Jam aštriai susirgus, gegužės 20 d. buvo nuvežtas į Shadyside ligoninę, buvo padaryta operacija ant tulžies. Po operacijos, rodos, pagyvėjo ir linksmas buvo. Birželio 6 d. parėjo iš ligoninės, ir, rodos, Juozas sveikėjo ir jautėsi gerai. Bet savaitei kitai praėjus, vėl pradėjo jaustis blogiau ir liepos 9 naktį ūmai mirė.

Buvo pašarvotas McDermott šermeninėj McKees Rocks, Pa., kur gulėjo tarpe d a u g y b ė gėlių nuo žmonos, vaikų, anūkų, giminių, draugijų ir draugų.

Liepos 13 d. 1-mą valandą draugė Miliauskienė pasakė prakalbą ir velionis buvo išvežtas į Lietuvių Tautiškas Kapines, Pittsburgh, Pa. Automašinų velionį palydėjo 15. Grabnešiai buvo suteikti nuo LDS 142 kuopos sklype buvo išgelį metų jis buvo pirmininkas. Ant kapinių LDS 142 koupos sklype buvo iškasta velioniui duobė. Prie duobės draugas J. K. Mažukna pasakė atatinkamą, labai gerą prakalbą, paminėdamas velionio daugelio metų veiklą darbininkų judėjime ir lietuvių organizacijose. Sykiu jis priminė, kad tų Lietuvių Kapinių, kuriose jis bus palaidotas dabar, velionis buvo pirmuoju organizatorium — pirmuoju komiteto nariu. Daugelio metų velionio veiklą darbininkų judėjime ir lietuviškose organizacijose reikėtų aprašyti atskirai. Jis labai daug veikė ir būtinai reikėtų tatai atžymėti.

Visi palydovai buvo užkviesti į LDS 142 kuopos klubą, kur buvo gražiai pavaišinti.

Iš Lietuvos Juozas buvo mažo ūkio, 15 desetinų, ūkininko vaikas. Bubliškės kaimo, Tauragės apskrities. Atvažiavo 1913 metais.

Čion paliko liūdinčius: žmoną Marijoną, dukterį Alice ir žentą Stanley Paulauską, jų vaikus-anūkėlius Thomas, Robert ir Stanna-Lee, kurie rūpinosi laidotuvėmis. Taipgi dukterį Lillian Hanning ir jos vyrą, dukterį Virginia Mažeika ir sūnų Edvardą, seserį Teresę Sidaravičienę ir jos vaikus, mirusio brolio Jono vaikus, mirusios sesers Zabelienės vaikus ir kitus gimines. Į tėvo laidotuves duktė Lillian atvažiavo iš Kalifornijos, duktė Virginia iš Nevados.

J. Miliauskas

Brockton, Mass.

Korespondencijoj iš atsibuvusio liepos 3-4 dienomis Montelloj spaudos pikniko p r a l e i s t a s vardas mūsų darbščios draugės M. Sukackienės iš Worrcesterio. Ji pasidarbavo tarp organizacijų, gavo didelę "kenuotą" hamę ir ją atvežė į pikniką M o t e r ų stalui. Taipgi jinai darbavosi piknike, tame darbe, man rodos, sukelta $28.

K. Čereškienė

Brockton, Mass.

"Laisvės" Nr. 55-me liepos 19-tą korespondencijoj iš Stoughton, Mass., aprašyme John Nevirausko mirties dėl automobilių nelaimės ir jo laidotuvių, paminėjime palikusių liūdinčių praleista nepaminėta jo dabartinė žmon a Antanina Nevirauskienė (Lieponytė).

—0—

Sunkiai serga "Laisvės" skaitytoja M. Žaliukienė, priklauso prie LLD 6 kp. ir Moterų Apšvietos klubo. Gyvena 73 Upland Rd., Brockton, Mass. 02401.

Ligonei linkiu pasveikti.

George Shimaitis

NEPAPRASTAS PIKNIKAS

Rengia bendrai L. M. S. 2-ra Apskritis ir Mass. Valstijos Moterų Sąryšis.

Liepos 31, Olympia Park, Worcester

Prisiminimui atžymėjimui vienų metų sukakties nuo įvykimo LTSR Jubiliejinės Dainų Šventės 1965 m., kur dalyvavo ir Amerikos menininkai

MENINĘ DAINŲ PROGRAMĄ ATLIKS:

Jonas Dirvelis
Aido choro mokytojas

Mildred Stensler
B'klyn Aido choro mokyt.

Victor Becker
tenoras

NEW YORKO AIDO MOTERŲ KVARTETAS
N. Bulcnienė, N. Ventienė, M. Stensler, O. Čepulienė, K. Rušinskienė

Irene Janulis, sopranas . **Helen Smith,** altas
Jodvi dainuos solus ir duetus

Albinas Daukšis
tenoras solistas

New Yorko AIDO CHORO GRUPĖ, vadovybėje MILDRED STENSLER
Hartfordo LAISVĖS CHORAS, vadovybėje WILMA HOLLIS.
Montello VYRŲ DAILĖS GRUPĖ, vadovybėje ALBERT POTSUS.
Worcesterio AIDO GRUPĖ, vadovybėje JONO DIRVELIO.

Bus šauni Tarybinės Lietuvos rankdarbių, muzikos, knygų, nuotraukų paroda.
Kviečiame atvykti į pikniką anksti, kad būtų ganą laiko dėl vaišių, parodų ir pokalbiams. **Pradžia 1-mą valandą dieną.**

PITTSBURGH, PA.

Mirus

JUOZUI MAŽEIKAI

Reiškiame širdingą ir gilią užuojautą likusiai jo žmonai Marijonai, dukroms Alice Paulauskas ir jos šeimai, Lillian Hanining ir jos vyrui, Virginia dukrai ir sūnui Edvardui, taipgi jo giminėms ir artimiesiems draugams ir pažįstamiems. Gaila mums ir jums Juozo, kuris amžinai užmerkė savo akis, pavargęs nuo daugybės visuomeninių darbų.

P. Paulauskienė	Napolis Ambrazas
V. Remeikis	Kost. ir M. Matakas
St. ir Urš. Paich	Ant. ir Ona Pipiras
Fr. Mikentas	J. Kuodis
J. ir A. Miliauskai	Sof. Monskienė
Jonas Briedis	B. Šimkienė
George Lekavičius	E. Vičinienė
Jonas Purtikas	Mr. ir Mrs. P. Karsokas
Jonas ir Mar. Mažukna	Mr. & Mrs. S. Chestnut
J. Mažukna, Jr.	Julija Mauragienė
Marijona Zdankienė	Helen Kairienė

Chituate, Mass.

Apie 20 mylių nuo Brocktono birželio 23 d. nuskendo trys žuvininkai, kuomet mariose apsivertė jų aliuminė valtis. Žuvo Minor Thompson, 54 metų, jo sūnus Bruce, 14 m., iš Bridgewaterio, ir lietuvis A d a m V. Skarinka, 50 m., iš Montello.

Coast Guard su helikopteriais jų ieškojo per 10 dienų, bet nesurado, rado tik nekurias žuvavimo priemones. Dabar jų jau nebeieško. Manoma, kad jie, turbūt, nuskendo toli mariose ir gal žuvys juos sudorojo.

Georgie Shimaitis

Brockton, Mass.

Kokie piknikai dar mūsų laukia

Montello Vyrų Dailės Grupė nusamdė busą vaižuoti į Lietuvių Meno Sąjungos 2-osios apskrities pikniką liepos 31 d. Olympia parke, Worcestery. Yra vietos ir pašaliniams. Matykite komitetą — K. Ustupą, Geo. Shimaitį.

Busas išeis nuo Lietuvių Taut. Namo liepos 31-ą, 12 valandą dieną. Kaina į abi puses tik $2.

Kitas "Laisvės" spaudos piknikas įvyks rugpiūčio 21, Olympia parke, Worcestery. Manoma samdyti busą. Tuo rūpinasi LLD 6 kuopos valdyba.

Rudeninis Labor Day piknikas pastogėje įvyks sekmadienį, rugsėjo 4-ą, Liet. Tautiško Namo viršutinėje salėje, 668 No. Main Street, Montello. P r a d ž i a 1 val. dieną. Įėjimas (su dovanomis) tik 50 centų. Bus muzika, namie g a m i n t ų valgių, šiltų ir šaltų gėrimų. Durys bus atdaros 12:30 P. M.

Rengia LLD 6-oji kuopa ir Moterų Apšvietos Klubas.

George Shimaitis

Miami Beach, Fla.--Tymsterių suvažiavimas vienbalsiai išrinko prezidentu J. R. Hoffą.

PHILADELPHIA & VICINITY

Help Wanted Female

STENOGRAPHER. Expd. Able to take shorthand, use elec. typewriter & IBM transcriber. Knowledge general office routine. N. E. plant loc., CROWN PRODUCTS, 2121 Wheatsheaf Lane, PI 4-4452. (54-60)

COOK for North Phila Catholic Rectory. Expd. and references. Live in or day by day service.
Call: DA 9-8164. (52-58)

WANTED. 6 front makers. 4 skirt makers, 2 closers, 2 zipper setters to work in modern air-conditioned factory. LEE RICHARDS INC., 1208 Race St., 4th fl., Att.: Mr. Brodsky. (55-61)

STENOGRAPHER
Experienced. Able to take shorthand, use elec. typewriter & IBM transcriber. Knowledge general office routine. N. E. plant loc.
Crown Products
2121 Wheatsheaf Lane.
PI 4-4452 (51-57)

HOUSEKEEPER. Lt. housekeeping. Reliable mature woman to perform light household duties. Room and board, plus salary. For details call Mr. Davies, EV 6-2333. Monthru' Fri. 9 AM to 5 PM. (52-58)

BILLING—Clerk Typist. Expd. in billing. Must operate electric typewriter. Aptitude for figures. N. E. Plant.
CROWN PDODUCTS
2121 Wheatsheaf La., Phila
PI 4-4452. (52-58)

Help Wanted Male

ASSEMBLER MECHANICAL, 2nd shift. Full time, capable of making small mechanical assemblies. Must have own tools. Good starting rate, excellent benefits. An equal opportunity employer. OPTICAL SCANNING CORP., Fairless Hills, Pa. WI 9-2022. (55-64)

ELECTRONIC Technicians. Field service on 2 way FM radio, for large fleet and municipal accounts. Co. car, insurance, paid holidays and vacation. Opportunities for rapid advancement. RADIATION SERVICE CO. TR 8-0311. (55-57)

WANTED. Offset Stripper, process color and black and white. Exp. Part time. Air-conditioned Plant. Liberal benefits. PRESSER. SH 8-6700. (52-58)

TRACTOR TRAILER DRIVERS
(40). For Bulk hauling. Requirements: 3 years experience. Good Safety Record. MYERS TRUCK LEASING, Route 329, Northhampton, Pa. Phone 262-6704. (52-58)

DRIVER. Straight truck and tractor trailer. Must be fully qualified and experienced. Apply:
TOSE, INC.
Norristown Terminal
Ridge Pike & School Lane
Ask for Bob Savage. An equal opportunity employer. (52-56)

TWO skilled, Class A Body men. Top rate. Benefits, insurance. Also one body man's helper. Must have experience. Call 412-834-2443. (51-56)

PAINTERS
Men interested in working on new housing projects. Need men for enameling and wall work. Steady work and fringe benefits. All work local. Call FAIRLESS PAINTING CO. SK 7-3061. (51-57)

MAINTENANCE FOREMAN. Ability & exp. with production line mechanical problems. Textile machinery exp. helpful but not necessary. Able to supervise machine shop personnel & direct machine fabrication & erection with some knowledge of control. N. E. Plant, CROWN PRODUCTS, 2121 Wheatsheaf Lane, Phila. PI 4-4458. (52-58)

MECHANICS. Exp. Wheel alignment and brake man. Absolutely top wages. Good working conditions. Call for interview. PI 4-1550. (52-57)

COOK. 1st. Institutional background, 5 days, good conditions, benefits year round. Available Aug. Send resume including ref. Box No. N-7. All replies confidential. 1015 Chestnut St., Phila., Pa. (52-57)

DRYWALL TAPING MEN
Experienced.
Splendid Opportunity
412-462-9011, Homestead, Pa. (56-60)

ELECTRICIAN MECHANIC.
Knowledge of circuits necessary. Able to work shift work. N. E. plant location.
CROWN PRODUCTS
2121 Wheatsheaf Lane, PI 4-4452. (54-60)

MAINTENANCE man for laundry plant. Must be expd in electrical machinery & boiler maintenance. Steady work, good pay & working conds. Apply: 501 YARNALL ST, (54-56)

SUPERINTENDENT. 53 units, modern apts. West Oak Lane, full charge. Good boss, salary and apartment with air-conditioning, carpeting, garbage disposal, coppertone kitchen. VI 3-6211. (56-60)

AUTO PAINTER
1st Class
WARREN BROWN'S AUTO BODY
3409-11 Weikel St., Phila., Pa.
JE 3-2070 (56-57)

MAINTENANCE man for laundry plant. Must be expd in electrical machinery & boiler maintenance. Steady work, good pay & working conds. Apply: 501 YARNALL ST., Chester, Pa. (56-58)

Jei Tamsta negali gauti Laisvei naujo skaitytojo, tai nors stambesnė auka paremk

Istorijos nuotrupėlė

Per pastaruosius trisdešimt penkerius metus mano važiuotės reikalai vis mane praveždavo pro Hoosick Falls, N. Y., kur kryžkelėj didelė lenta rašo: "Hoosick Falls 4 miles." Jei būčiau skaitęs tas keliones, tai per tą laikotarpį būčiau jų suskaitęs apie porą tūzinų, kiek sykių pravažiavau pro tą ilentą.

Ir kai tik pro tą lentą pravažiuodavau, kartais lėtai, net kaip ir staptelėdamas, kartais pralėkdamas sykiu su visais automobiliais, priklausant nuo to, kiek laiko turėjau pasiekimui namų New Yorke, kiekvieną sykį man galvon kaip kas sakyte sakydavo, akd čia, Hoosick Falls, apšivetos priešai lietuviai fanatikai mirtinai primušė lietuvį, laisvamanybės skelbėją. Joną Perkūną. Ir nei vieną sykį negalėjau tos minties iišvengti gal todėl, kad pats esu priešas apvietos priešų, ypatingai esu priešas tų apšvietos priešų, kurie bando susetabdyti apšvieta fiziniai. Bet ne sykį pamislydavau: "Na, buskuri nors diena kada nors, kad aš imsiu ir įsuksiu į šią brutališkai pasižymėjusią vietelę Amerikoj ir bandgysiu persitikrinti, kokiosgi aplinkybės vertė mano brolius lietouvius padaryti tokią dėme Amerikos lietuviu istorijoj." Ta proga pasitaikė vieną dieną išą vasarą, 1966 metais.

Kai ir šį sykį grįžau iš Vermonto tais pačiais keliais, tai tą lentą privažiavęs negalėjau skųstis laiko stoka. Mat, dabar daugelis kelių taip pagerinta, kad ta pačią kelionę jau gali atlikti į pusę tiek laiko, kiek ją imdavo atlikti anksčiau. Riešinis laikrodėlis rodo tik dvyliktą dienos. Galiu kiek kur sustoti ir dar lengvai pasiekti namus su šviesa už poros šimtu mylių. Mintv, rodos, kas riktelėjo: "Well, what you got to lose? Time's is with you." Gerai, laiko turiu. Suku i dešinę, ir už penkiu minučių jau Hoosick Falls.

Miestas mažas. Paskendęs medžiuose, tarp kurių daugelis mažų baltai dažytų stubelių ,netirštai sustatytų. Tarp jų randasi i'lopa," kur matosi koks "fabrikas," mažos dirbtuvėlės, kurių yra geras skaičius. Jos jau plytinės, raudonos ir kitokios medžiagos. Viena grupė tokių namų priklauso tik vienai pramonei, kur dirba net keli šimtai darbininkų, išdirbdami tą popiedių, iš kurio spaustuvininkai darosi raidžių ir kitokių ženklų formas ir tada jau spausdina jomis laikraščius, knygas ir kitą spauda. Pirmiau čia buvo geležies liejykla ir ūkio mašinų išdirbystė. Ten dirbo daug lietuvių. Turi ir mažą biznio centrą, senų namų. Bet už tų medžių bažnvčių daug nemačiau; lietuvišoks nėra. Per miestą teko negili, bet srauni upepalaikė.

Pirmą žmogystę privažiavau, tai geltonplaukę mergytę (taip aš maniau). Šuktelėjau atidižios. Ji atsigręžė. Sakau, esu lietuvis iš New Yorko ir ieškau čia lietuvių. iJ atsako: "Mano vyras lietuvis. Bet tu geriau važiuok, ot, ten, į tą krautuvę. Ta lenkė tau pasakys, kur lietuviai.'' Taip ir buvo, kuri mane nusiuntė už upelio ant kalnelio į abltą namelį — Šv Stanislavo klubą. Užrakintas.

Skersai gatvelės privačioje stubelėje karčiama. Įeinu ir paklausiu. Petingas bartenderys sako, kad šita vietelė jau ne lietuvio. "Bet," sako, "eik pas mano konkurentą, ot ten į tą baltą stubelę - karčiamėlę; jis lietuvis."

"Taip," šis sako, "aš lietuvis, bet nekalbu lietuviškai. You know what, jis sako, tu peršok šią gatvelę ir nueik ton švarion balton stubelėn. Ten gyvena mūsų seniausias ir inteligentiškiausias lietuvis. Aš užtikrinu, jis namie, ir jis tau išpasakos apie kitus čia lietuvius."

Taip ir padariau.

Išeina aukštas, žilas, inteligentiškos išvaizdos žmogus ir prakalba gražia lietuviška kalba, kai pasisakiau, kad ieškau lietuvių. Mandagiai paprašė sėstis, ir pradėjome pasikalbėjimą. Čia gyvenąs virš penkiasdešimt metų. Tebeskaitąs lietuvišką spauda, turįs gerą skaičių lietuvišku knygų, apkeliavęs laisvalaikiu nemažai Amerikos ir Kanados, ir atsimenąs daug įžymių lietuvių ir kitataučiu. Pasirodė, kad jam virš 80 metų amžiaus nei proto, nei geros atminties dar nenusilpnino.

Tuoj jam priminiau, kad interesuojuosi ta Jono Perkūno tragedija, ar jis ką žino apie tai. Na, kaip gi, jis su švogeriu sėdėję pirmoje eilėje ir buvęs pats apie pora žingsniu tolumo, kai lietuvis mušeika Jonui Perkūnui smogė kumščia veidan. Perkūnas atsistojęs iš po smūgio, pasvyravęs ir atsisėdes, nebandydamas nei kiek fiziniai gintis. Mušeikos buvę trys, kuriuos Mr. Kauka gerai pažinęs. Kai atgavęs sąmonę. Perkūnas pasakes mušeikoms, kad jis nebekalbės, ir ėjo link laiptų einančiu žemvn. Mušeikos jį sekę, bet jo nelietę.

Bet kai Perkūnas buvęs prie laiptų eiti žemyn, kitas didelis vyras, atvykęs iš Bostono, tuo momentu spyręs Perkūnui nugaron, nuo ko jis nusiritęs laiptais. Vienok Perkūnas atsikėlęs ir nuėjęs, kaip niekur nieko, bet sekančią dieną jau pasirodė kas kita. Daktaras pasakė, kad Perkūnui sutriuškintas nugar kaulis, dėl ko jis ilgai ir nebegyveno.

Svetainėj buvę daug žmonių, bet, kaip supratau iš M. Kaukos kalbos, jie kaip ir niekas nepritarę mušeikoms, tačiau ir neprotestavo spontaniškai prieš kalbėtojo Perkūno mušėius. Tokioj padėtv neatsirado ir pavienių, kas pasipriešintų užpuolikams.

Policija sulaikius Perkūno sumušėjams. Bet kai lietuvis kunigas iš Albany išgirdęs apie jų sulaikymą, jis atvykęs ir visaip teisinęs mušeikas ir kaltinęs Perkūną laisvamanybės skleidime. Policija ir prokuratūra paklausius kunigo ir paleidus Perkūno mušeikas, niekados daugiau jų neliesdami.

Pavojingai susižeidė Bronė Keršulienė

Praėjusį pirmadienį Keršulių šeimoje įvyko didžiulė nelaimė. Bronė Keršulienė savo darže kažkaip paslydo, griuvo ir nusilaužė (ties riešu) kairiąją ranką. Valteris tuojau pašaukė šeimos gydytoją; pastarasis pašaukė ligoninės vežimą ir Bronė nugabenta į Interboro Center ligoninę, Linden, Blvd., Brooklyne.

Ten buvo (antradienį) padaryta sudėtinga operacija, ranka įdėta į gipsą ir, šiuos žodžius rašant, ji tebėra ligoninėje. Iš ligoninės Bronė gal būt bus paleista į namus netrukus, tačiau ranka gipse turės būti keletą savaičių. Taip sakęs gydytojas.

Ligoninėje lankymo valandos: 2—3 v. popiet, 7—8 v. vakarais. Kambario numeris 210.

Mes linkime draugei Keršulienei sėkmingai ir greit pasveikti!

P. S. Beje, V. ir B. Keršuliai tik neseniai grįžo iš kelionės po Lietuvą. Keliaujant, nieko blogo neatsitiko, sugrįžo sveikutėlė ir linksma, bet štai, namie, savo gražiame darže, įvyksta žiauri nelaimė. Kokia gyvenimo ironija! Ns.

Kad jį perkūnėlis...

Liepos 19-ą New Yorke lankėsi perkūnas. Jis čia paliko ilgai lauktą, brangią dovaną, visą miestą užklojo apie puse colio vandens. Nežinia, kiek spėjo sugerti perdžiūvę kiemai ir parkai, bet gatves gerai nuplovė. O termomentrą, kurio rodiklis pirm lietaus kaboio ties 90, lietaus metu nuvijo iki 68. Miestiečiai turėjo gero poilsio nakti.

Jeigu tas kunigas mušeikas gynė, tai veikiausia ir ryšius jis turėjo su jais iš anksto, planuotai. Tada, kaip dabar istoriniai žinome, Amerikoje lietuviai kunigai mėgino sutriuškinti laisvamanybę kumščiu ir ugnimi; neapkentė jie apšvietos. O laisvamanybė tik kibirkštėlė laisvės žodžio, vienok lietuviai kunigai tada nei tos kibirkštėlės laisvės žodžio negalėjo pakęsti, todėl Jonas Parkūnas už tai ir turėjo nuo lietuviškų mušeikų smūgio mirti.

Buvau dėkingas Mr. Kaukai, kad jis taip aiškiai atsiminė man papasakoti apie ta Amerikos lietuvius jaudinančia tragedija. Ir aš manau, kad jei ten būtų buvus kokia pirmeiviško judėjimo pradžia tarp lietuvių, tai Mr. Kauka būtų buvęs vienu jų ir sykiu su jais veikęs iki šios dienos.

A. Gilman

Grįžo iš Lietuvos d-ras A. Petrika

Naktį iš antradienio į trečiadienį grįžo iš Lietuvos brooklynietis d-ras A. Petrika.

Lietuvoje jis viešėjo apie septynias savaites. Plačiai po visą šalį pakeliavo, susitiko su daugeliu visokių profesijų Lietuvos žmonių, aplankė daugybę visokių kultūrinių įstaigų, kolūkių, miestų, kaimų, na, ir per Maskvą, per Paryžių, per Londoną lėktuvu grįžo atgal į Niujorką.

—Septynias savaites gimtojoje žemėje praleidau ne veltui, — sakė jis šiuos žodžius rašančiajam.

D-ras A. Petrika žadėjo parašyti kelionės įspūdžių ir juos paskelbti mūsų laikraštyje. Ns.

Gal būt paskutinis d-ro Repšio laiškelis

Būdama Chicagoje, I. Mizarienė apsistojo pas V. ir M. Yudenus-Judzentavičius. Minnie Yudenienė buvo viena veikliausių LDS seimo rengimo komisijos narių. Ji rūpinosi atvykusiems delegatams nakvynes gauti, jiems visaip patarnauti. M. Yudenienė susirašinėjo su daugeliu delegatų, pasiryžusių atvykti į seimą, tarp kitko, ir su d-ru J. Repšiu. Minnie įteikė Ievai d-ro Repšio paskutinį jai rašytą laiškutį, kad parvežtų "Laisvės" redakcijai. Tai gal būt bus iš viso paskutinis d-ro Repšio laiškelis (jis staiga mirė 1966 m. birželio 26 d.). Laiškutis rašytas mašinėle, ir mes čia jį paduodame skaitytojams.—**Red.**

Kadangi esu Centro Valdyboje, suprantama, turėsiu LDS Seime būti. Aš dar nežinau, kaip atvažiuosiu—greičiausiai **by airplane.**

Aš planuoju būti Chicagoje liepos 7 d., 1966, po pietų. Kaip aš atvyksiu, gal nėra taip svarbu, bet norėčiau, kad būtų nepertoliausiai nuo Mildos svetainės. Kad ir ne pirmos klasės viešbutyje, bile tik nelabai toli LDS Seimo vietos. Taigi, jei Jūsų malonė, pasidarbuokite mano naudai.

Aš esu gyvenęs Chicagoj, nors jau labai seniai, bet visgi mano širdis trokšta dar syki atsilankyti. Gal dar rasiu keletą senų pažįstamų.

Su pagarba.

Lauksiu Jūsų laiškelio.

John Repshis, M. D.

Dorchester, Mass.
1966 m. birželio 18 d.

HyannisPort, Mass. — Buvusio prezidento Kenedžio tėvas Joseph Kennedy turėjo širdies priepuolį. Jis jau 77 metų amžiaus.

PIONEER 3-8504 PILGRIM 2-2922

Greater Northeat Beauty Academy

DAY & EVENING CLASSES

7358-60 Castor Avenue

P. C. SHAPRANAUSKAS PHILADELPHIA, PA. 19152

Pašalpgaviai veikia organizuotai

Didžiajame New Yorke jau yra virš 50 organizuotų pašalpinių grupių. Ir jos veikia—**tikrai, pilnai veikia.**

Iš 655,000 gaunančių pašalpą asmenų, apie 75 procentai yra šelpiami kaip mažamečiai ir juos globojančios jų motinos ar kiti giminės. Tai daaugelyje atvejų yra betėvės šeimos.

Viskam brangstant, o pašalpoms bei pensijoms stovint vietoje, turintiems atmieruotais gražiais gyventi pasidarė sunku išsiversti. Kiekvienas doleris reiškia duoną arba alkį varganos motinos vaikams. Tad visai nenuostabu, kad jaunos motinos vadovavo ir sudarė daugumą dalyvių birželio 30-os demonstracijoje prie City Hall. Vardan 1,500 pikietininkių jos pareikalavo:

25 procentais pakelti biudžetą visiems pašalpgaviams; paskirti pinigu mokinukų rudeniniams drabužiams; pagerinti administracijos su pašalpgaviais santvkius.

Miesto varguomene apgyventuose rajonuose darosi daug kas panašaus į 1930-1932 metais buvusius pergyvenimus ir veiksmus.

Nebus išleistuvių

Buvome "Laisvėje" paskelbę, kad liepos 30 d. turėsime trečiosios turistų grupės išleistuves. Deja, pasirodo, kad šioje grupėje nebus nė vieno mums pažįstamo niujorkiečio (organizacijų nario bei spaudos skaitytojo), tuo būdu nebus su kuo atsisveikinti ir palinkėti laimingos kelionės. Todėl ir išleistuvių parengimas atšaukiamas. Atsiprašome mūsų parengimų lankytojus.

Sveikina iš Floridos

Chorų vadovė Mildred Stensler savo atostogas kartu su solistu Viktoru Beckeriu praleido saulėtoje Floridoje. Gavome iš jųdviejų sekamą atviruką:

Sveikiname visus iš karštos Floridos. Sutinkame čia labai daug gerų draugų ir visi prašo perduoti laisviečiams geriausius linkėjimus. Gaila, kad jau baigiasi vakacijų laikas.

Mildred ir **Vic**

Laimėjo streiką

Ligoninių darbininkų unija — Drug & Hospital Union — sutiko priimti 20% algos priedą, baigti savaitę užtrukusį streiką. Šiai unijai priklauso nemedicininis personalas, įvairaus patarnavimo ir raštinių darbų atlikėjai. Jų vidutinė alga esanti apie $80.

Naujojo priedo 10% gaus tuojau, 7% ateinantį liepos mėnesį, likusius—1968 metų sausio 1.

Far Rockaway rajone būta labai rūpestingų rubežiaus sargų. Dviejų šeimų namo (27-11 Deerfield Rd.) gyventojai Ziesk padalinti į du rinkiminius distriktus: jinai į 51-mą, o jis į 41-mą. Vis tai pasėka politinės kovos už tą dar vieną balsą rinkimų metu.

Automobilyje rado pagrobtą vaikiną

New Yorko Harleme policijai pradėjus tirti keturių nužiūrimų asmenų judesius, vieno automobilio sandėliuke rastas įbruktas newarkietis Charles Brooks, 22 metų.

Kaip jis ten pateko?

Suimti keturi jauni asmenys, viena jų 17 metų mergina. Juos kaltina, kad jie įvilioje Brooksą į merginos butą susipažinti , bet įeinantį primušę. Paskiau įleidę į kūną nuodų, nuo kurių jis prisvaigo. Kai jis atbudo, pasijuto auto dėžėj užrakintas. Išgirdęs netoliese esant policiją, pradėjo belsti, pagalbos šaukti.

Sakoma, suimtųjų žinioje rasta užtaisytų revolverių.

Kas sakė, kad vaikinams saugu mūsų miestuose gyventi?

Paminės Hirošimos tragedijos dieną

New Yorko taikos organizacijos paskelbė planus Hirošimos dienai paminėti. Prisimins tą baisią tragediją, kurią pirmoji amerikiečių mesta ant miesto atominė bomba padarė.

Kaip žinia, 1945 m. rugpiūčio 6-ą numestoji ant Japonijos miesto Hirošimos atominė bomba nužudė ar nepagydomai sužeidė apie 80.000 iki 200.000 asmenų, apie du trečdalius tuo metu mieste gyvenusių žmoniu.

New Yorko atskirose dalyse susidarys grupės maršuotojų. Jos atvažiuos ar atmaršuos (priklausant nuo tolio) 12.30 val. pietų metu į Times Sq., o iš skvero maršuos į Rockefeller center, kur įvyks trumpas masinis mitingas.

Tą dieną po visą šalį įvyks įvairūs masiniai veiksmai, kuriuose bus reikalaujama baigti karą Vietname.

Atsisakė priimti notą

Cairo. — Jungtinių Valstijų valdžia prašė, kad Egipto valdžia per duotų šiaurės Vietnamui reikalavimą, kad nelaisvėn patekę Amerikos lakūnai nebūtų teisiami kaip "karo kriminalistai." Bet Š. Vietnamo vyriausybė atsisakė egiptiečiu notą priimti. Tuo ji parodė nesiskaitymą su Amerikos protestu.

Hanojus.—Amerikos lakūnai būsią teisiami kaip "karo kriminalistai," bet mirties bausmė jiems nebūsianti taikoma.

Mrs. Nhu dabar jau kalba už komunistus

Paryžius. — Čionai lankosi Pietų Vietnamo pilietė Ngo Dinh Nhu, žmona anais metais nužudyto Pietų Vietnamo prezidento Diemo brolio. Kadangi jos vyras buvo Diemo dešinė ranka, tai ir jis buvo nužudytas.

Kaip žinia, tą perversmą pravedė militaristai su Amerikos pritarimu. Dabar Mrs. Nhu iškelia daug faktų. Ji sako, kad jos vyras Nhu Diem jau buvo padaręs taikos sutartį su Š. Vietnamu, tik ją bereikėję pasirašyti. Apie tai sužinojo Amerikos vadai ir įsakė militaristams Diemo valdžią nuversti.

Mrs. Nhu tada buvo aršiausia komunistų priešas. O dabar juos skaito gerais šalies patriotais.

Artkino pranešimas visuomenei

Mus prašo pranešti sekamą:

Rosa Madell, President of Artkino Pictures, Inc., announced July 11th that Artkino had acquired all USA rights to the Soviet films formerly distributed by the major companies under the American - Soviet Cultural Exchange of 1958.

Among these films are **Cranes Are Flying** and the Nobel prize winner Sholokov's **And Quiet Flows the Don** already in theatrical release by Artkino. Other films include **Don Quixote** and Dostoyevsky's **The Idiot** scheduled for August Release.

Arrangements for the acquisition of the exchange films were concluded by Mrs. Madell during a recent trip to Moscow.

Artkino will continue its policy of releasing several new Soviet films each season. Among the new films to be seen here this year will be:

Shadows of Forgotten Ancestors, an unusual color film from the Dovzhenko Studios by a new director Sergei Paradjhanov.

Look Out for Cars, currently a smash hit in Moscow, starring Innokenty Smoktunovsky (the widely acclaimed Russian "Hamlet") in his first comedy role.

Madman's Diary, a documentary on the rise and fall of Adolf Hitler, containing scenes never before shown on the screen.

There Was an Old Couple, a contemporary drama directed by Grigory Chukhrai renowned for his "Ballad of a Soldier."

HILLSIDE, N. J.

Mirus

Harvey Gasparaičiui

Reiškiame gilią užuojautą motinai Margaretai, giminėms, draugams ir pažįstamiems.

V. Simonai
K. Zutkis
I. Bečiai

Šleiviai
O. Grigalavič
G. ir E. Kudirkai
L. ir S. Gaubai